

М. ЛИСЕНКО

ЗІБРАННЯ ТВОРІВ

**В ДВАДЦЯТИ
ТОМАХ**

К И Ї В   •   1 9 5 8

М. ЛИСЕНКО

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ

**ТОМ
XIX**

**МУЗИЧНА РЕДАКЦІЯ
Б.М. ЛЯТОШИНСЬКОГО
ЛІТЕРАТУРНА РЕДАКЦІЯ
М.Т. РИЛЬСЬКОГО**

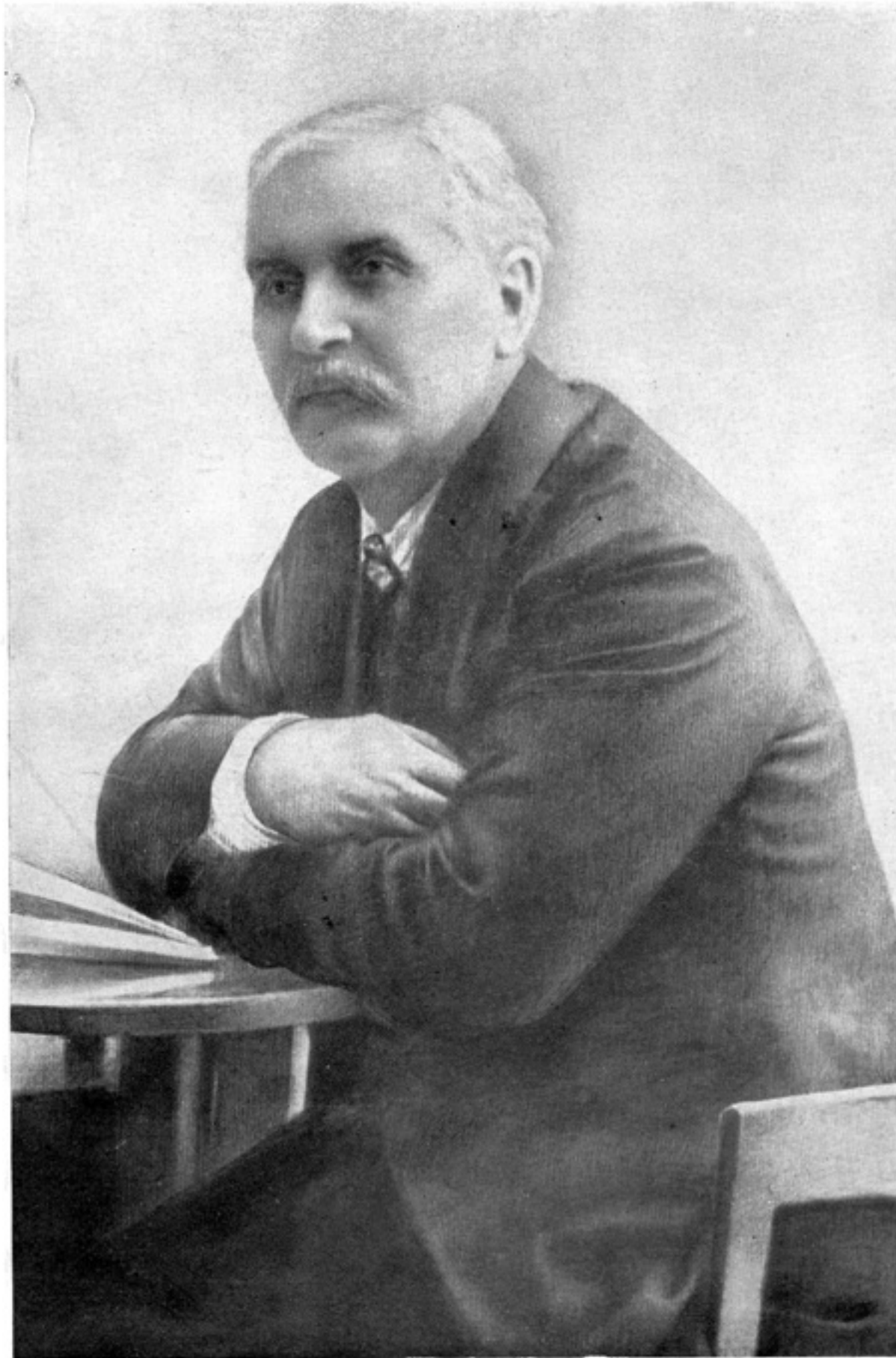
« М И С Т Е Ц Т В О »

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

ВЕРИКІВСЬКИЙ М.І.
ВЕРЬОВКА Г.Г.
КОЗИЦЬКИЙ П.О.
ЛЮДКЕВИЧ С.П.
ЛЯТОШИНСЬКИЙ Б.М.
МИХАЙЛОВ М.М.
РЕВУЦЬКИЙ Л.М.
РИЛЬСЬКИЙ М.Т.
ШТОГАРЕНКО А.Я.

**МИКОЛА ВІТАЛІПОВИЧ
ЛИСЕНКО**
(з фотографії 1910 року)

ВІД РЕДАКЦІЇ

В даний том увійшли дві збірки народних пісень в обробці для хору, зроблені М. В. Лисенком та надруковані — перша у 1875, друга у 1908 році.

У першій з цих збірок пісні, оброблені композитором для одного, іноді для двох голосів з фортепіано. У цю збірку увійшли танки, веснянки та гри.

У другій збірці пісні, оброблені для двоголосного дитячого хору без супроводу. У деяких піснях до двох голосів додається й третій.

До цієї збірки входять різні типи народних пісень — пісні обрядові, побутові та історичні, дитячі та дівочі гри.

В основу тома покладено друковані примірники обох збірок.

Б. Лятошинський

Готуючи до друку збірки народних пісень в обробках М. В. Лисенка, редактор керувався тим же принципом, що й раніше: точне віддавання тексту з додержанням сучасного правопису.

Маючи, проте, на оці, що видання має не тільки академічне, а й практичне значення, іншими словами — що вміщені тут пісні будуть виконуватись у школах, самодіяльних гуртках і т. д., довелося деякі номери і окремі місця вилучити з ідеологічно-виховних міркувань (це стосується колядок культового характеру та ще деяких речей, що явно вийшли з антинародних кіл).

М. Рильський

Молодощі

ЗБІРНИК

ТАНЦІВ ТА ВЕСНЯНОК

(Гри співи весняні: дитячі, дівочі, жоночі й мішані).

ЗІБРАВ

М. ЛИСЕНКО.

КИЇВ.

1875 р.

ТАНКИ ТА ІГРИ

11

1. ОГІРОЧКИ

(Дитяча)

Andante

Ой вий - те - ся, о гі - роч - ки, а в зе - ле - ні

The first system of the musical score consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is written on a single staff with a treble clef and a 2/4 time signature. The piano accompaniment is written on two staves (treble and bass clefs) with a 2/4 time signature. The tempo is marked 'Andante' and the dynamics include 'f' (forte).

пу - п'я - нощ - ки. Грай, жуч - ку, грай, тут то - бі край.

The second system of the musical score continues the vocal line and piano accompaniment. The vocal line is written on a single staff with a treble clef and a 2/4 time signature. The piano accompaniment is written on two staves (treble and bass clefs) with a 2/4 time signature. The tempo is marked 'Andante' and the dynamics include 'f' (forte).

Діти беруться за руки, стають вздовж і в'ють танка. Передня пара завертає до задньої, а та піднімає вгору руки; усі йдуть попід руки та, в'ючись, співають:

Ой вийтесея, огірочки,
А в зелені пуп'яночки.
Приспів: Грай, жучку, грай,
Тут тобі край.

Ходить жучок по жучині,
А жучина по деревині.
Приспів.

Дайте, хлопці, околота,
Повезем жучка до болота.
Приспів.

Жучок плаче у болоті,
Дівки скачуть у золоті.
Приспів.

Чи ти, жучку, піска не маєш,
Що ти, жучку, різко не граєш?
Приспів.

2. ГРА У КАЛАЧА

(Дитяча)

Andantino

У - га - дай, Ган - но, при - лич - на - я

mf

ppv

Detailed description: This system contains the first two staves of music. The top staff is a vocal line in 3/4 time, starting with a rest for two measures followed by a melody. The bottom staff is a piano accompaniment in 3/4 time, starting with a rest for two measures followed by a rhythmic accompaniment. Dynamics include *f* for the vocal line and *mf* and *ppv* for the piano accompaniment.

пан - но, на чи - їй ру - ці, на ме - ре - жен - ці пер - стень у - пав?

Detailed description: This system contains the next two staves of music. The vocal line continues with the melody, and the piano accompaniment provides harmonic support. The lyrics are: 'пан - но, на чи - їй ру - ці, на ме - ре - жен - ці пер - стень у - пав?'.

Не вга - да - ла Ган - на, при - лич - на - я пан - на, на чи - їй ру - ці,

f

Detailed description: This system contains the final two staves of music on the page. The vocal line concludes with the melody, and the piano accompaniment provides harmonic support. Dynamics include *f* for the vocal line. The lyrics are: 'Не вга - да - ла Ган - на, при - лич - на - я пан - на, на чи - їй ру - ці,'.

на ме-ре-жен-ці пер-стень у-пав. Бух, бух, та калач, та встань, та не плач.

Збирається декілька дітей. Одно лягає ниць, усі інші сідають круг нього; кожне кладе по одному пальцю на спину тому, що лежить. Пальці кладуть у кружок, до купки. Одно з тих, що поклали пальці, доторкується злегенька пернем, який держить у другій руці, до кожного на спині пальця, нібито щось лічить, і приспівує:

Угадай, Ганно,
Приличная панно,
На чий руці,
На мереженці
Перстень упав?

Проспівавши, питає лежачого: „На чий?“ Тобто, на чиєму останньому пальці став перстень при слові „упав“. Якщо той не вгадає, то знов так само доторкується пернем до пальців, і співає:

Не вгадала Ганна,
Приличная панна,
На чий руці,
На мереженці,
Перстень упав.
Бух, бух, та калач,
Та встань, та не плач.

На словах: „бух, бух!“ усі діти б'ють злегенька кулачками лежачого по спині, а воно мерщій схоплюється. Тоді лягає те, кому на руку упав перстень. Усі сідають навколо нього, кладуть пальці і знов співають те ж саме.

3. ГОРОВЕЙКО

(Дівоча і дитяча)

Allegretto non troppo

mf

Го-ро-бе-їч-ку, спадку, спадку, чи був же ти в сад-ку, в садку, чи видав же ти,

p leggiero

як мак сі-ють? Ой, так, так сі-ють мак і мор-ков-ку, й па-стер-нак

frisol.

Й о-гір-ки- жов-тя-ки ста-рій-те-ся, па-руб-ки, — от вам ли-хо — не дів ки!

Дівчата й молодіці беруться за руки, співають. Дві крайні поруч дівчини підіймають вгору руки, пропускають усіх дівчат, а дві дівчини з другого краю ведуть попід руки тих дівчат.

Горобейчку, спадку, спадку,
 Чи бував же ти в садку, в садку,
 Чи видав же ти, як мак сіють?
 Ой так, так сіють мак,
 І морковку, й пастернак,
 Й огірки-жовтяки,
 Старійтеся, парубки -
 От вам лихо-не дівки!

4. МАК

(Дівоча і дитяча)

Allegretto

Со-ло-ве-їч-ку, шпач-ків дядь-ку, чи бу-вав же ти вна-шім сад-ку,

Andante

Allegro

та чи бачив же ти мій мак? Ой як сіють мак із ро-ти-ка, не-хай так.

5. МАК

(Дівоча)

Andantino

Ой на го-рі мак, під го-ро-ю так; мак, ма-ки, ма-кі-воч-ки,

зо-ло-ті - ї го-лі-воч-ки, стань-те ви так, як зе-ле-ний мак.

Тут грають самі дівчата та молодіці. Беруться за руки, стають у коло. Всередину сідає одна дівчина; круг неї ходять і співають:

Ой на горі мак,
Під горою так;
Мак, маки, маківочки,
Золоті голівочки,
Станьте ви так,
Як зелений мак.

Проспівавши раз, питають у дівчини: „Козачок, чи виорав на мачок?“ Дівчина відповідає: „Виорав“. Тоді знов ходять і співають те ж саме. Питають знову: „Козачок, чи посіяв мачок?“ - „Посіяв“. Знов співають: „Козачок, чи походив мачок?“ - „Посходив“. Співають: „Козачок, чи пора полоть мачок?“ - „Пора“. Співають: „Козачок, чи цвіте мачок?“ - „Цвіте“. Співають: „Козачок, чи поспів мачок?“ - „Поспів“. Співають: „Козачок, чи пора брать мачок?“ - „Пора“.

Тоді усі гуртом кидаються, трусять ту дівчину, в вуха турчать: дівчина пручається, доки не розірве рук у колі, та й тікає.

6. МАК

(Жіноча і дитяча)

Грають так само, як у № 3

Andante giojoso

Più mosso

Музична партитура першого системного розділу. Включає вокальну лінію та фортепіанне супроводження. Темпозмінація з *Andante giojoso* на *Più mosso*. Значення динаміки *f* вказані на початку вокальної лінії та в фортепіанній правій та лівій руках.

При до - ли - ні мак, при ши - ро - кій мак, ой мак чи - стий,

Музична партитура другого системного розділу. Включає вокальну лінію та фортепіанне супроводження. Динаміка *p* вказана в фортепіанній правій руці, а *f marc.* — в лівій руці.

го - ло - ви - стий і ко - ре - нем ко - ре - ни - стий. Мо - ло - ді - ї мо - ло - ди - ці,

Музична партитура третього системного розділу. Включає вокальну лінію та фортепіанне супроводження. Динаміка *f* вказана в фортепіанній лівій руці.

за - ви - вай - те го - ло - ви - ці, стань - те ви вряд, тут бу - де мак.

7. ДЗЬОБКА

(Дівоча)

Andantino

Дзюб, дзюб, дзюб - ка ма - лень - ка, по - ві - дай, ро - со а ро -

по - ві - дай де ж тво - я нень - ка. Чи на ма - ков - ці си - ді - ла, - со ас - се - ле - ran - do

си - ді - ла, чи дріб - ний ма - чок дзю - ба - ла, дзю - ба - ла. Дзюб, дзюб, più

дзю - ба - нець, пі - шла дів - ка у та - нець, а за не - ю мо - ло - дець. cresc. Andante

8. ЛЬОН

(Дівоча)

Allegro moderato

mf

Чи не я-гід-ка смо-ро-ди-на, смо-ро-ди-на, чи не дів-чи-на

mf

ви-хо-ди-ла, ви-хо-ди-ла, чи не Ї-стонь-ки ви-но-си-ла, ви-но-си-ла; дід і-де,

ко-ня ве-де, дів-чи-нонь-ка за ним і-де: Стій, ді-де,

ді - ду - сень - ко, твій кінь мій льон топ - че." Ли - хо бать - ко - ві,

хлоп - че, чи не льон же то був, чи не вро - да йо - го,

сріб - не - в ко - рін - няч - ко, зо - ло - те - в на - сін - няч - ко, сам як шовк,

сам як шовк, та ви - лі - зе зав - тра гав - ра - шок.

9. ПЕРЕПІЛКА

(Дівоча)

Andante

tr

Ой у пе - ре - піл - ки та го - лів - ка бо - лить.

p

f

Тут бу - ла, тут пе - ре - пі - лоч - ка,

f

f

тут бу - ла, тут си - зо - кри - ла - я.

f

Дівчата стають у коло. Одна /перепілка/ йде в середину. Інші, ходячи круг перепілки, співають:

Ой у перепілки та голівка болить. (2)

Приспів: Тут була, тут, перепілочка,
Тут була, тут, сизокрилая.

Ой у перепілки та плечиці болять. (2)

Приспів.

Ой у перепілки та рученьки болять. (2)

Приспів.

Ой у перепілки та колінця болять. (2)

Приспів.

Ой у перепілки та спинонька болить. (2)

Приспів.

Щоразу на слові „болить“ /чи там плечиці, чи рученьки і т. ін./ перепілка хапає-ть ся за голову, плечі, руки, хитає головою, вдаючи з себе слабу та немічну. Приспів: „Тут була, тут...“ співають за кожним рядком.

При дальших словах:

Ой у перепілки та старий мужичок. (2)

Приспів: Тут була, тут, перепілочка,
Тут була, тут, сизокрилая.

Із комори йде і нагайку несе. (2)

Приспів.

Він нагайку несе, бородою трясє. (2)

Приспів.

Перепілка плаче, закриває руками очі, ніби сльози втирає. А як почнуть співати:

А у перепілки молодий мужичок, (2)

Приспів.

Із базару йде, черевички несе (2)

Приспів.

Перепілка починає скакати, плескає в долоні, хоче вибігти з круга, рознімає руки дівчатам, щоб вискочити. При цьому їй кажуть: „Добрі замки в моєї коханки“ Котора дівчина пустить руку, та йде в середину. І знов те ж саме, що й попереду.

10. ГАЛКА

(Дівоча)

Andantino con moto

p Ой Гал - ко, Га -

- лоч - ко, кра - сна - я па - ня - ноч - ко, сядь со - бі

на по - мо - сті з мо - ло - ди - ми мо - ло - дич - ка - ми,

cre *scen*

з крас . ни . ми ді . ви . ця . ми; ти, Ма . ру . сю,

скоч на кі . нець, а ти, Га . лоч . ко, ви . водь та . нець.

cresc.

Дівчата стають рядком. Дві дівчини з одного кінця в парі ведуть у танок за собою усіх дівчат то просто, то повертають в одну-другу сторону. При цьому всі співають. Як проспівують ім'я тих дівчат, що в парі, то вони переходять на другий кінець, підіймають високо руки, а попід руками одна по одній проходять дівчата. Дівчина, що веде перед дівчатам під руками, — виводить танок. Як усі перейдуть, то ті дві, що держали руки вгору, не опускаючи рук, стають останніми в ряді. Та ж дівчина, що вела танок попід руками, стає а сусідньою дівчиною у першій парі, і ведуть далі танок. Знов співають, далі стають ці дві на другий кінець, підіймають руки вгору. Так грають, аж поки не переберуть усіх дівчат. Увесь час, поки співають, усі дівчата махають руками сюди й туди, — усе однаково, аж поки не почнуть виводити танка.

Ой Галко, Галочко,
Красная паняночко,
Сядь собі на помості
З молодими молодичками,
З красними дівницями.
Ти, Марусю, скоч на кінець,
А ти, Галочко, виводь танець.

11. ШУМ

(Дівоча)

Allegretto

Ой ну-мо, ну-мо в зе-ле-но-го Шу-ма, а в на-шо-го Шу-ма

Andantino quasi Allegretto

зе-ле-на-я шу-ба. Ой Шум хо-дить по ді-бро-ві, а Шу-ми-ха

ри-бу ло-вить, що вло-ви-ла, то про-пи-ла, сукні доч-ці не купи-ла. По-той, дочко,

до су - бо - ти, ку - плю пла - хту і чо - бо - ти; чер - во - ну - ю плах - ту,

зе - ле - ну за - пас - ку, лю - би ме - не, ко - за - чень - ку, ко - ли тво - я лас - ка.

Дівчата стають у два ключі, один за другим. При цьому співають:

Ой нумо, нумо в зеленого Шума,
А в нашого Шума зелена шуба.

Далі обидва ключі біжать вперед і назад, голосно при тому співають:

Ой Шум ходить по діброві,
А Шумиха рибу ловить,
Що вловила, то пропила,
Сукні дочці не купила.
Постой, дочко, до суботи,
Куплю плахту і чоботи;
Червону плахту,
Зелену запаску,
Люби мене, козаченьку,
Коли твоя ласка.

12. ВОЛОДАР або ВОРОТАРЧИК

(Дівоча)

Andante tranquillo

p

Во-ро-тар-чи-ку, во-ро-тар-чи-ку, од-чи-ни во-рі-теч-ка.

I
ЛАВА

Ой що ж то, ой що ж то за пан І-де?
Ой що ж то, ой що ж то за дар ве-зе?

II
ЛАВА

Зо-ло-те-є, зо-ло-те-є зер-ня-точ-ко, крас-не-є, крас-не-є ди-тя-точ-ко.

I

А в чім те, а в чім те дя . тя . точ . ко?

У срі . блі, у срі . блі та в зо . ло . ті.

На чім же, на чім же во . но си . дить?

На зо . ло . тім, на зо . ло . тім крі . сел . ку, на зо . ло . тім крі . сел . ку.

А чим же, а чим же во . но гра . є?

II

Чер . во . ним, чер . во . ним яб . луч . ком.

I

А чим же, а чим же во . но кра . є?

II

Зо . ло . тий, зо . ло . тий но . жик ма . є, до . ро . гу та . рі . лоч . ку, ці . луй бі . лу . ю руч . ку.

I

Дівчата стають у дві лави, одна проти другої, щоб в обох лавах було порівну. Обидві лави співають по черзі: одна лава запитує, а друга відповідає. Дві дівчини беруться за руки, садовлять на руки хлопчика і носять його навколо церкви /так роблять на Волині й на Покутті/, або вдають ніби коло церкви. Усі інші дівчата співають. Як проспівують усю пісню, тоді одна лава /та, що питає/ розступається на дві половини, та й робить з рук ворота. Через ті ворота проходять дівчата першої лави. Тепер дівчата міняються місцями: перша лава стала другою, а друга першою, і знов починають гру, як і спочатку.

I лава: Воротарчику, воротарчику,
Одчини ворітечка.

II лава: Ой що ж то, ой що ж то за пан іде?
Ой що ж то, ой що ж то за дар везе?

I. Золотее, золотее зернятчко.
Краснее, краснее дитятчко.

II. А в чім те, а в чім те дитятчко?

I. У сріблї, у сріблї та в золотї.

II. На чім же, на чім же воно сидить?

I. На золотім, на золотім кріселку.

II. А чим же, а чим же воно грає?

I. Червоним, червоним яблучком.

II. А чим же, а чим же воно крає?

I. Золотий, золотий ніжик має,
Дорогу тарілочку,
Цїлуй білуручку.

13. КОРОЛЬ

(Дівоча)

Andantino

mf

Ко - ро - лі, ко - ро - лі пу - стіть на вой во - ю - вать. Не пу - стим,

mf

не пу-стим мо-сти по-ла-мать! А ми мо-сти по-мо-сти-мо,

по-пуд гряз-ю по-ло-жи-мо, та й пі-дем гу-лять. Чом не йдеш,

чом не йдеш, чом не йдеш? Бо ю-ся, бо ю-ся, бо ю-ся.

p legg.

Ко-го ж ти, ко-го ж ти бо-їш-ся? Ко-ро-ля, ко-ро-ля,

ко-ро-ля. А ко-ро-ля не-ма до-ма. Король і-де, -зе-мля гу-де.

sempre *crescendo*

cre - scen - do

Allegro

Одчиняй во-ро-та, не суши жи-во-та, по кру-ту-ю го-ру, по си-ру-ю зе-млю, стій, зе-мле!

ff

Дві дівчини підіймають руки вгору, тобто роблять ворота. Інші дівчата, узявшись за руки, одна по одній проходять по під тими ворітьми, а останню дівчину не пускають, опускаючи перед нею руки. Ті, що перейшли ворота, співають:

Королі, королі,
Пустіть на вої воювать.
Не пустим, не пустим
Мости поламать.
А ми мости помостимо,
По-пуд гряззю положимо,
Та й підем гулять.
Чом не йдеш, чом не йдеш,
Чом не йдеш?
Боюся, боюся,
Боюся.

Кого ж ти, кого ж ти
Боїшся?
Короля,
Короля, короля.
А короля нема дома.
Король іде, земля гуде.
Одчиняй ворота,
Не суши живота.
По крутую гору,
По сирую землю,
Стій, земле!

14. ДІБРОВОНЬКА або ДОЩЕЧКА

(Дівоча)

Andantino

1-4. Та вер - бо - ва - я до - щеч - ка, до - щеч - ка, там хо - ди - ла

На - стеч - ка, На - стеч - ка. 5-8. А вер - бо - ва - я до - щеч - ка,

до - щеч - ка, там хо - ди - ла На - стеч - ка, На - стеч - ка.

Дівчата беруться по дві за руки таким чином: одна бере правою рукою себе ж за ліву руку вище ліктя, а своєю лівою рукою кладе на праву руку другої дівчини, що проти неї стоїть. Права ж рука другої дівчини так само кладеться на її ліву руку вище ліктя, а ліва рука кладеться на праву руку першої дівчини. Такими парами дівчата стають в ряд, одна біля одної. З їх рук виходить неначе дошка. По тій дошці ходить маленька дівчина „Настечка“. Передня пара, як вже по їх руках перейшла дівчинка, перебігає й стає на самий перед, далі перебігає друга, третя пара, знов підставляючи руки. А тим часом співають:

Та вербовая дощечка, дощечка,
Там ходила Настечка, Настечка.
Та цебром воду носила, носила,
Дібровоньку гасила, гасила.
Кілька у цебрі водиці, водиці,
Тільки дівкам правдиці, правдиці,
Кілька у цебрі дірочок, дірочок,
Тільки дівкам болячок, болячок.
А вербовая дощечка, дощечка,
Там ходила Настечка, Настечка.
Решетом воду носила, носила,
Дібровоньку гасила, гасила.
Кілька в решеті водиці, водиці,
Тільки парубкам правдиці, правдиці.
Кілька в решеті дірочок, дірочок,
Тільки парубкам болячок, болячок.

15. КРИВИЙ ТАНЕЦЬ

(Дівочий)

Poco moderato

Кро - по - ве - е ко - ле - со, кро - по - ве - е ко - ле - со.

Забивають у землю три кілки, щоб з них вийшло три кути; беруться за руки, та й кружать біля тих кілків у два ряди. При тому співають:

Кроповеє колесо (2)
 Вище тину стояло, (2)
 Много дива видало. (2)
 Туман танчок виводить; (2)
 Що виведе то й стане, (2)
 На дівочок погляне, (2)
 Чи всі дівки в таночку. (2)
 Усі дівки в таночку, тільки рожі немає. (2)
 Мати рожу чесала, (2)
 А чешучи навчала: (2)
 Донько ж моя, роженько! (2)
 Як вийдеш ти у танець, (2)
 То не ставай край тумана: (2)
 Туман ручку стискає, (2)
 Золот перстень здіймає, (2)
 На мизинний надіває. (2)

На цей голос співають ще й такі слова:

Орел поле ізорав (2)
 Та насіяв пшениці, (2)
 Крилечками заволочив, (2)
 Дрібен дощик примочив, (2)
 Роди, боже, пшеницю (2)
 Все дівочкам на коровай, (2)
 Старим бабам на пиво, (2)
 Малым дітям на диво. (2)

16. КРИВИЙ ТАНЕЦЬ

(Дівочий)

Ardante

А вна - шо - го тан - ця та не ви - ве - ду кін - ця;

ве - ду, ве - ду та не ви - ве - ду, не - су, не - су та не ви - не - су.

О - гір - ки - жов - тя - ки, ста - рій - те - ся па - руб - ки,

от вам ли - хо - не дів - ки, о - гі - роч - ки зе - ле - нень - кі,

на - ші ді - воч - ки мо - ло - день - кі; на - ші ді - воч - ки

по - ви - ли ві - ноч - ки з я - ро - ї ру - ти, з куд - ря - во - ї мя - ти.

17. КРИВИЙ ТАНЕЦЬ

(Дівочий)

Moderato

f

1-4. А в кри - во - го тан - ця та не ви - ве - ду кін - ця.

Тре - бажію - го та ви - во - ди - ти, кі - нець ла - ду із - на - хо - ди - ти.

5-6. Ту - ди мо - я ма - тін - ка йшла, та той ві - но - чок знай - шла,
та той ві - но - чок знай - шла, та не - лю - бо - му да - ла.

Гра та ж сама.

1. А в кривого танця
Та не виведу кінця;
Треба ж його та виводити,
Кінець ладу знаходити.
2. Ой вінку мій, вінку,
Я тебе ізвила,
Я тебе ізвила
Ще й учора та із вечора.
3. Та повісила тебе
У теремі та на дереві,
У теремі та на дереві,
Та на золотому кілку.

До 3-го й 4-го тактів:

4. Та на золотому кілку,
Та на шовковому шнурку.
5. Туди моя матінка йшла,
Та той віночок знайшла,
Та той віночок знайшла,
Та нелюбому дала.
6. Та якби ж я знала,
Я б була та розірвала,
Я б була та розірвала,
Та й у грязь утопта.

До 3-го й 4-го тактів:

Червоними та чобітками,
Золотими та підківками.

18. ПЛЕТУ, ПЛЕТУ ПЛЕТЕНИЦЮ

(Дівочий)

Andante

mf *cresc.*

1. Пле-ту, пле-ту пле-те-ни-цю, на па-руб-ків ши-бе-ни-цю; грай, жу-че,

mf *cresc.*

грай, *f* по-ки й вий-де край! *mf* 2.3.4. Пле-ту, пле-ту ліс, ліс,

f *mf*

на па-руб-ків біс, біс; грай, жу-че, грай, *f* по-ки й вий-де край!

f

Дівчата беруться за руки. Крайня дівчина починає танок вити: веде за собою дівчат погід руки, одна за одною так, що як зів'ють уже танка, то стоять одна за одною спинами. Тоді знов розвивають назад. В'ючи й розвиваючи танка, співають:

1. Плету, плету плетеницю,
На парубків шибеницю;

Приспів: Грай, жуче, грай,
Поки й вийде край.

2. Плету, плету ліс, ліс,
На парубків біс, біс;

Приспів.

3. Об подушку геп, геп,
На парубків леп, леп;

Приспів.

4. Плету, плету гай, гай,
На дівочок рай рай;

Приспів.

19. НЕЛЮБ

(Мішана)

Andante

Гурт Дівчина

1-8. Ой як, як миленькому постіль слати? Ой так, так, ой так, так!

Гурт Дівчина

9-12. Ой як, як та нелюбую постіль слати? Ой так, так, ой так, так!

Грають хлопці й дівчата. Вибирають з дівчат „отаманшу“, таку, що порядкує у грі. Отаманша сідає на землю, долі, з ким-небудь з парубків; хлопці ж та дівчата беруться за руки, ходять круг отаманші й співають:

Гурт: 1. Ой як, як миленькому постіль слати?

Дівчина, що сидить долі, знімає з себе хустку, розстилає її й співає:

Ой так, так! (2)

Гурт: 2. О як, як миленького посадити?

Дівчина садить біля себе парубка й співає:

Ой так, так! (2)

Гурт: 3. Ой як, як коло миленького сісти?

Дівчина сідає сама коло парубка, співає:

Ой так, так! (2)

Гурт: 4. Ой як, як миленького обняти?

Дівчина обнімає парубка, співає:

Ой так, так! (2)

Гурт: 5. Ой як, як миленького цілувати?

Дівчина цілує парубка та все співає:

Ой так, так! (2)

Гурт: 6. Ой як, як од милого встати?

Дівчина встає неохоче, вдає з себе, що жалко кидати парубка й співає:

Ой так, так! (2)

Гурт: 7. Ой як, як милого підвести?

Дівчина підводить парубка й співає:

Ой так, так! (2)

Гурт: 8. Ой як, як з миленьким розставаться?

Дівчина цілується кілька разів з парубком і співає:

Ой так, так! (2)

Далі дівчина й парубок, що отаманували, стають до гурту, а на своє місце отаманша вибирає другу дівчину. Ця нова отаманша сідає так само долі, а гурт співає їй те ж саме, що й попереду, тільки скрізь, замість „миленький“, співають „нелюб“. І вже дівчина до парубка, якого собі обрала, показує кожного разу огиду й презирство, що він їй ніби такий нелюбий, що на нього гидко їй дивитися.

Отож гурт співає:

9. Ой як, як та нелюбу постіль слати?

Дівчина з серця кидає хуетку додолу й співає:

Ой так, так! (2)

Коли гурт співає:

10. Ой як, як та нелюба посадити?

Дівчина пхає того парубка, неприязно садовить додолу, співає:

Ой так, так! (2)

Коли гурт заспіває:

11. Ой як, як коло нелюба сісти?

Дівчина неохоче, скривившись, сідає коло нього та й одвертається, щоб і не бачити, який він там є, та й співає:

Ой так, так! (2)

На кінці вже, як гурт проспівав:

12. Ой як, як із нелюбом розставаться?

Дівчина плює перед самого парубка у землю, та й співає востаннє, виходячи з кола геть:

Ой так, так! (2)

20. ГОРОБЕЙКО

(Мішана)

Andante

Ой чи. жи. ку, го. ро. бей. чи. ку, скажи ме. ні у. сю прав. донь. ку.

Дівчата й молодіці беруться за руки, співають. При співі дві крайні поруч дівчини підіймають вгору руки, пропускають усіх дівчат, а дві дівчини з другого краю, ведуть по-під руки тих дівчат.

Ой чижику, горобейчику,
Скажи мені усю правдоньку.

Скажи мені усю правдоньку,
Кому воля, кому ніт волі?

А дівочкам уся волечка:
За шпочку да на улочку,

За наместечко да на містечко,
За віночок да й у таночок.

А жіночкам вся неволечка:
Що у печі да й вогонь горить,

На припічку горщик кипить,
Під порогом да свиня кричить,

А в колисці дитя плаче,
А в запічку воркун ворчить.

Огонь каже: „Загреби мене!“
Горщик каже: „Помішай мене!“

Горщик каже: „Помішай мене!“
Свиня каже: „Нагодуй мене!“

Воркун каже: „Поцілуй мене!“
Дитя каже: „Похитай мене!“

21. ЩІТКА

(Мішана)

Дівчата й хлопці беруться за руки. Крайня дівчина стоїть нерухомо, а усі інші ходять навколо неї, обвивають її навкруги. Дівчина починає бігати посередині того круга й співає. Проспівавши, стає оддалік; а друга робить те ж саме, далі третя, аж поки остання стане першою, а та, що співала, стане щіткою.

Andantino

Go-ro-bei - ko - va ma - tin-ka, ma - tin-ka ta na ma - kiv - ci

The first system of the musical score is in 2/4 time. It features a vocal line on a single staff and a piano accompaniment on two staves. The tempo is marked 'Andantino' and the dynamics are 'mf'. The vocal line begins with a melodic phrase, and the piano accompaniment provides a steady rhythmic and harmonic support.

си - ді-ла, си - ді-ла, та дробен ма-чок дзьо-ба-ла, дзьо-ба-ла; скоч, го-ро-бець,

The second system continues the piece. The tempo remains 'Andantino'. The vocal line includes a section marked 'frisoluto', which is a more lively and rhythmic passage. The piano accompaniment continues with its characteristic accompaniment.

на ко-зу-бець, а ви, ді-воч-ки, чор-но-брі-воч-ки, ве-діть та-нець.

The third system concludes the piece. The tempo is marked 'poco rall.' (slightly slower). The vocal line ends with a final melodic phrase, and the piano accompaniment provides a gentle conclusion.

22. ЗАЙКО

(Мішана)

Дівчата й молодичі (або хлопці) беруться за руки, стають кругом. У середину пускають одну дівчину. Ходять круг неї й співають. Як співають: „Та нікуди зайку вискочити,“ то дівчина або хлопець, що в крузі за зайка, намагається розняти руки тим, що круг водять, та не розніме. На словах: „Ану, зайку, скоки в боки,“—зайко скаче на одній нозі, а при останніх словах: „З дівчиною обнімися,“—зайко вибирає одну дівчину з круга, обкручується з нею, та й пускає її на своє місце, за зайка. Тоді гра починається знову.

Andantino

mp

За.го.роджу річ.ку тер.ном, бер.ном, тер.ном, бер.ном, та ні.ку.ди зай.ку

p leggiero

ви.ско.чи.ти, ви.ско.чи.ти, в мене во.рі.те.чка за.ліз.ні.ї,

за.лі.зні.ї, а за.моч.ки во.ло.ті.ї,

зо - ло - ті - ї. Ой скоч, ко - ли хоч, ко - ли ма - ти ве - лить,

ro *co* *a* *ro* - 47

ко - ли тво - я, зай - чи - ку, го - ло - ва не бо - лить. Ой ну, зай - ку,

co *cre* *scen*

ско - ки в бо - ки че - рез мо - ї ка - рі о - ки. Ой ну, зай - ку,

do *e* *ac* *ce* *le* *ran* *do* *f*

о - бер - ни - ся, а дів - чи - но - ю об - ні - ми - ся.

do *e* *ac* *ce* *le* *ran* *do* *f*

23. КІЗЛИК

(Мішана)

Грають так само, як і в зайка. Тільки слова та мелодія одмінні.

Allegretto

mf

Вий-ди, вий-ди, кіз-ли-ку, вий-ди, вий-ди ра-но, вий-ди, вий-ди

ра-но, вий-ди-по-гу-ляй-мо. Та ска-жи нам, кіз-ли-ку,

як ді-воч-ки ска-чуть, ой так хо-ро-шень-ко, ой так при-яз-нень-ко.

Poco più mosso

f

Кі зли - ку, о бер - ни - ся, з ко - то - ро - ю

пан - но - ю об - ні - ми - ся, хоч з ста - ро - ю,

хоч з ма - ло - ю, хоч з дів - ко - ю мо - ло - до - ю.

24. ЧОЛОВІК ТА ЖІНКА

(Мішана)

Усі сідають у кружок; вибирають двох - за чоловіка та жінку. Жінка бігає навколо гравців, а чоловік ганяється за нею з ломакою. Інші, сидячи кружком, співають: одні від чоловіка, а другі від жінки.

Увесь час, як співають, чоловік женеться за жінкою, аж поки закінчать співати; тоді чоловік потурить жінку додому, геть від кругу.

Andante

(Від чоловіка.)

Гей, жін - ко, до - до - му, до - до - му!

Ді - ти пла - чуть, ї - сти хо - чуть, то йди дай, то йди дай.

(Від жінки)

Там на по - ли - ці три па - ля - ни - ці, так сам дай, так сам дай.

(Від чоловіка.)

Гей, жін . ко, до - до . му до - до . му! Ді . ти пла . чуть,

(Від жінки)

спа . ти хо . чуть, кла . ди спать, кла . ди спать. Там на ді . жеч . ці

в три по . ду . шеч . ки, не . хай сплять, не . хай сплять.

ВЕСНЯНКИ

Веснянки не грають, а так, дівчата чи діти зберуться до купи за селом, на вигоні, та й співають.

1. ОЙ НЕ РОСТИ, КРОПЕ (Дівоча)

Andantino

1-7. Ой не ро-сти, кро-пе, ой не ро-сти, кро-пе, ви - со - ко та й у го - ро - ді,

f non legato

The first system of the musical score consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is in 3/4 time and begins with a treble clef. The piano accompaniment is in 3/4 time and begins with a grand staff (treble and bass clefs). The tempo is marked 'Andantino' and the dynamics are 'f non legato'. The lyrics are '1-7. Ой не ро-сти, кро-пе, ой не ро-сти, кро-пе, ви - со - ко та й у го - ро - ді,'.

ви - со - ко та й у го - ро - ді. 8-14. Ой по - ро-сти, кро - пе, ой по - ро-сти, кро - пе,

The second system continues the musical score. The vocal line has a triplet of eighth notes. The piano accompaniment also features a triplet of eighth notes. The lyrics are 'ви - со - ко та й у го - ро - ді. 8-14. Ой по - ро-сти, кро - пе, ой по - ро-сти, кро - пе,'.

ви - со - ко та й у го - ро - ді, ви - со - ко та й у го - ро - ді.

The third system concludes the musical score. The vocal line has a triplet of eighth notes. The piano accompaniment also features a triplet of eighth notes. The lyrics are 'ви - со - ко та й у го - ро - ді, ви - со - ко та й у го - ро - ді,'.

1. Ой не рости, кропе, (2)
Високо та й у городі, (2)
2. Ой не ходи, старий, (2)
Коло моїх та ворітчок, (2)
3. Ой не топчи, старий, (2)
Кудрявої м'яти, (2)
4. Я того старого (2)
Од роду не любила, (2)
5. По його слідочку (2)
Каменем да покотила (2)
6. Ой як тяжко-важко (2)
Каменю да котитися, (2)
7. А ще тяжче-важче (2)
Старому да женитися, (2)
8. Ой порости, кропе, (2)
Високо та й у городі, (2)
9. Ой походи, молодий, (2)
Коло моїх та ворітчок, (2)
10. Ой потопчи, молодий, (2)
Кудрявую м'яту, (2)
11. Я того молодого (2)
Од роду да полюбила, (2)
12. По його слідочку (2)
Персником да покотила, (2)
13. Ой як легесенько (2)
Перснику да котитися, (2)
14. А ще й легше, легше (2)
Молодому оженитися, (2)

(Бориспіль, Переясл. пов.)

2. ОЙ ВЕСНА-ВЕСНЯНОЧКА

(Дівоча, співають і діти.)

Andante sostenuto

The musical score is written for voice and piano. It consists of two systems. The first system is in 4/4 time, and the second system is in 5/4 time. The tempo is marked 'Andante sostenuto'. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). The first system includes a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. The second system also includes a vocal line with lyrics and a piano accompaniment. Dynamics include *tr* (trill) and *p* (piano).

Ой ве - сна, ве - сна та й ве - сня - ноч - ка,
 ой ра - но, ра - но, та й ве - сня - ноч - ка.

Ой весна, весна та й весняночка,
 Ой рано, рано, та й весняночка!
 Де ж твоя дочка та й паняночка?
 Ой рано, рано, та й паняночка!
 Погнала бичка за ворітчка,
 Ой рано, рано, за ворітчка!
 Пасися, бичку, я спряду мичку,
 Ой рано, рано я спряду мичку!
 Старому діду на рукавичку,
 Ой рано, рано на рукавичку!
 А бабусенці на спідничку,
 Ой рано, рано на спідничку!
 Мички не спряла й бичка втеряла,
 Ой рано, рано, й бичка втеряла!

(с. Будище, Бролевський пов.)

3. ОЙ ВЕСНА - ВЕСНЯНОЧКА

(Дівоча)

(Варіант полтавський)

Andante

Ой вес - на, вес - на да вес - ня - но - ч - ка,

cresc.

де тво - я доч - ка, да па - ня - но - ч - ка?

Ой весна, весна да весняночка,

Де твоє дочка да паняночка?

Де твоє дочка да паняночка?—
Десь у садочку шие сорочку.Шовком да біллю да вишиває,
Своєму милому пересилає.Надівай її щонеділеньки,
Споминай же мене щогодинонькиШовком я шила, біллю рубила,
Жаль мені козака, що я полюбила.

(Іванків, Перелес. пов.)

4. А ВЖЕ ВЕСНА КРАСНА

(Дівоча)

Andantino

А вже весна, а вже красна,

із стріх вода капле, із стріх вода капле, із стріх вода капле.

А вже весна, а вже красна,
Із стріх вода капле: (3)

Молодому козаченьку
Мандрівочка пахне. (3)

Помандрував молодий Івашко
У чистеє поле. (3)

За ним іде молода дівчина:
„Вернися, соколе!“ (3)

„Не вернуса, забарюся:
Гордуш ти мною. (3)

А вже ж буде тее гордування
Все перед тобою“. (3)

(ж. Бориспіль)

5. ОЙ ТИ, СИВАЯ ТА ЗОЗУЛЕНЬКО

(Жіноча)

Andante

The musical score is written in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of two systems. The first system is marked *mf* and the second system is marked *f*. The vocal line is on a single treble clef staff, and the piano accompaniment is on grand staff (treble and bass clefs). The lyrics are written below the vocal line.

Ой ти, си - ва - я та зо - зу - лень - ко,
та не куй ра - но та й у ді бро - ві.

Ой ти, сивая та зозуленько,
Та не куй рано та й у діброві.

Не збуди мене та молоді:
Ізбудять мене да раніш тебе.

У мене свекорко да не батенько:
"Уставай, невістко - неробітниця!"

Уставай, невістко - неробітниця,
Ти своєму роду некукібниця!
Устань, невістко - да ранесенько,
Умий личко да білесенько".

На цей голос співають:

- а) Ой вийдіть, люди, та дивітеся...
- б) Ой чи було літо, чи минулося...
- в) Ой під вербою да не метено...

(Іванків)

6. ХОДИТЬ СОРОКА КОЛО БОЛОТА

(Дівоча)

Andantino, quasi Allegretto

Хо-дить со-ро-ка ко-ло бо-ло-та та й кря-че, та й кря-че.

Хо-дить Ва-силь-ко ко-ло ві-кон-ця та й пла-че, та й пла-че.

Ходить сорока коло болота

Та й кряче. (2)

Ходить Василько коло віконця

Та й плаче. (2)

„Вийди, Настечко, вийди серденько,

Та й вийди.“ (2)

„Свічечка горить, батенько не спить,

Не вийду. (2)

Свічечка згасне, батенько засне,

Та й вийду, (2)

Та й вийду, серденько, та й вийду, рибонько,

Та й вийду.“ (2)

(Ворисніл)

7. ОЙ ТАМ НА ГОРІ, НА КРАСІ

(Дівоча)

Andante non troppo

Ой там на го - рі, на кра - сі кра - сі - е ку - киль у ов - сі.

mf *f* *mf* *f* *D.C.*

Ой там на горі, на красі, |
Красіє кукіль у овсі. (2)

Чом ви, парубки, не йдете,
Куколю з овса не рвете? (2)

Ой ірветься нам на душі,
Що всі дівчата хороші. (2)

8. ПЕРЕЛЕТИ, СОКОЛОНЬКУ

(Дівоча)

Andante
mp

Пе-ре-ле-ти, со-ко-лонь-ку. пе-ре-ле-ти

cresc.

че-рез на-ше Ба-риш-по-ле да в по-ле.

Перелети, соколоньку, перелети
Через наше Барішполе да в поле.

Да накажи, соколоньку, да Василю:
Уже твоя да дівчина у тузі.

Уже твоя да дівчина да й у тузі,
Сап'янії черевички на носі.

Да нехай же носить здорова,
Я ж бо їй да не скажу ні слова.

Да не за батькові се гроші
Купив дівчині хороші.

Да не за батькові телички
Купив дівчині черевички.

(Іванкіо)

9. ВИЙДИ, ГРИЦЮ, НА ВУЛИЦЮ

(Дівоча співають і діти)

Andantino

1-5. Вий - ди, Гри - цю, на ву - ли - цю, і ти, ко - ва - лен - ку,
9-10.

f

за - грай ме - ні в свис - ті - лоч - ку сти - ха - по - ма - лень - ку. 6. Що ви - ве - ду
7.
8.

нит - ку та ло - ши - ю свит - ку. 6. 7. тан - ців. 8.

6. 7. 8.

1. Вийди, Грицю, на вулицю
І ти, коваленку.
Заграй мені в свистілочку
Стиха — помаленьку.
2. Заграй мені в свистілочку
Стиха — помаленьку.
Свистілочка, як бджілочка,
В білих ручках гуде.
3. Ти, місяцю — перекрою,
Зайди за комору,
Не бачила мильногого,
Не піду додому.
4. Хоч бачила, не бачила,
Ніде не зачую,
Не стояла сюю нічку
Й не переночую.
5. Весняночко, паняночко,
Де ти зимувала?
У садочку на кілочку
Пряла на сорочку.
6. Що виведу нитку
Та пошию свитку;
7. А з тих торочок
Та нашу сорочок;
8. А з тих кінців
Та нашу штанців.
9. Леле, тату, леле, мамо,
Леле, коваленку,
Заграй мені у дудочку
Стиха — помаленьку.
10. Леле, леле, а млин меле,
А колесо креше,
А дівчина правду каже,
Козаченько бреше.

10. КОЛО ДУНАЄЧКУ, КОЛО БЕРЕЖЕЧКУ
(Дівоча)

Andante tranquillo

p

Ко-ло Ду-на-єч-ку, ко-ло бе-ре-жеч-ку да-ри-ну-ла

p

во-да з Ду-на-ю, з Ду-на-ю

f

ти-хо-го, з бе-реж-ка кру-то-го.

Коло Дунаецку, коло бережечку

Приспів: Да ринула вода в Дунай,
З Дунаю тихого,
З бережка крутого.

Там три козаки коней напували,

Приспів.

А Максимко каже: „Я Катрусю люблю,

Приспів.

Я Катрусю люблю і за себе візьму“.

Приспів.

А Андрійко каже: „Я Парасю люблю,

Приспів.

Я Парасю люблю і за себе візьму“.

Приспів.

А Василько каже: „Я Марусю люблю,

Приспів.

Я Марусю люблю і за себе візьму“.

Приспів.

11. ТА ВПЛИНЬ, СЕЛЕЗЕНЮ

(Дівоча)

Andante non tanto

mf

1-5. Та вплинь, се - ле - зе - ню, та вплинь за во - до - ю,

cresc.

та лю - лі - лю - ле - сень - ки, та вплинь за во - до - ю.

f

6.7. Та ска - жи, се - ле - зе - ню, як ста - рі ба - би ска - чуть,

cresc.

та лю - лі - лю - ле - сень - ки, як ста - рі ба - би ска - чуть?

f

cresc.

Та вплинь, селезеню,
Та вплинь за водою,
Та люлі-люлесеньки,
Та вплинь за водою.

Та скажи, селезеню,
Як дівочки скачуть,
Та люлі-люлесеньки,
Як дівочки скачуть?

Да отак хорошенько,
Да отак пригоженько,
Та люлі-люлесеньки,
Да отак пригоженько.

Та скажи, селезеню,
Як парубочки скачуть,
Та люлі-люлесеньки,
Як парубочки скачуть?

Да отак хорошенько,
Да отак пригоженько,
Та люлі-люлесеньки,
Да отак пригоженько

Та скажи, селезеню,
Як старі баби скачуть,
Та люлі-люлесеньки,
Як старі баби скачуть?

Да отак ізкорчившись,
Да отак ізморщившись,
Та люлі-люлесеньки,
Да отак ізморщившись.

(с. Будище)

12. ПРОСИЛАСЯ ГАЛОЧКА

(Дівоча)

Andantino

mf

У вишне-вім са-доч-ку, са-доч-ку по-няв со-кіл га-лоч-ку,

mf

га-лоч-ку; ви-ступ-цем, від-руб-цем, во-е-во-до грецький,

cresc. *ff*

па-не Кра-марецький, та виводь тан-чок ді-во-чок по-ні-мець-ки, гу!

cresc. *ff*

(с. Мозолівка, Кременчуц пов)

У вишневім садочку, садочку
 Поняв сокіл галочку, галочку;
Приспів: Виступцем, відрубцем,
 Воеводо грецький,
 Пане Крамарецький,
 Та виводь танчок дівочок
 По-німецьки,
 Гу!

Просилася галочка, галочка
 Та у свого сокілка, сокілка:
Приспів.

„Пусти ж мене, сокілку, сокілку,
 Між галочки погулять“.
Приспів.

„Тоді тебе, галочко, одпущу,
 Як по саду пір'ячко розпущу“.
Приспів.

„Бодай же ти, сокілку, не діждав,
 Щоб ти мое пір'ячко розпускав“.
Приспів.

Просилася Настечка, Настечка
 Та у свого Андрійка, Андрійка:
Приспів.

„Пусти ж мене, Андрійку, Андрійку,
 Між дівочки погулять, погулять“.
Приспів.

„Тоді тебе, Настечко, одпущу,
 Як по плечах кісоньку розпущу“.
Приспів.

„Бодай же ти, Андрійку, не діждав,
 Щоб ти мою кісоньку розпускав“.
Приспів.

13. ОЙ ТАМ НА МОРИЖКУ

(Дівоча)

Andante sostenuto

Ой там на мо-ріж-ку по-ста-влю я хи-ж-ку. Виступцем

Allegro**Andante sostenuto**

ти-хо йду, а вода по каменю, а вода по білому і-ще й тих-ше.

Ой там на моріжку поставлю я хижку.
Виступцем тихо йду,
А вода по каменю,
А вода по білому
Іще й тихше.

Там козак сиділи, ножики гострили.
Виступцем тихо йду,
А вода по каменю,
А вода по білому
Іще й тихше.

Дівоньки сиділи, сукнячки кроїли.
Виступцем тихо йду,
А вода по каменю,
А вода по білому
Іще й тихше.

ЗБІРКА НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

В ХОРОВОМУ РОСКЛАДІ,
ПРИСТОСОВАНИХ ДЛЯ УЧНІВ МОЛОДШОГО Й ПІДСТАРШОГО ВІКУ
У ШКОЛАХ НАРОДНИХ.

упорядив

М. ЛИСЕНКО.

Ціна 1 р. 25 к.

(Власність автора).

Главный складъ въ книжномъ и музыкальномъ магазинѣ
ЛЕОНА ИДЗИКОВСКАГО,
Комиссионера Кіевскаго Отдѣленія ИМПЕРАТОРСКАГО Русскаго Музыкальнаго Общества.
въ КІЕВѢ, Крещатинѣ, № 29

МОСКВА, МОСКВА, ОДЕССА, С.-ПЕТЕРБУРГЪ, ВАРШАВА, РОСТОВЪ н Д.
у П. Юнгелсона у А. Гутенда у Э. Островскаго у А. Юнгелсона у Гебелера и Вольфа. у Л. Адлера.

Типо-Хромо-Лит. и Нотопечатня И. И. ЧОКОЛОВА.
Кіевъ, Фундуклеевская 22

ДИТЯЧІ ІГРИ

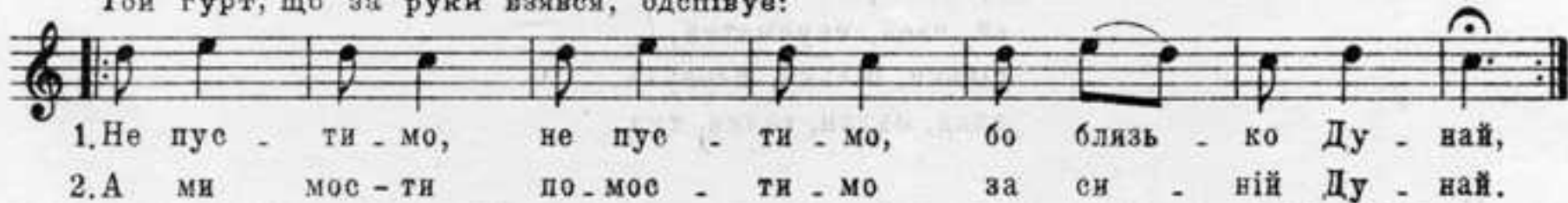
1. ПУСКАЙТЕ НАС

Діти стають так, що половина береться за руки, а друга половина гуртом тримається і співає:

Moderato

Той гурт, що за руки взявся, одспівує:

Незчеплений гурт співає:

(с. Колоджня, на Волині.)

Та й прориваються крізь гурт.

2. ГРА В ЗАЛІЗНОГО КЛЮЧА або У ВОВКА

Діти стають в коло, взявшись за руки, а одно-в середині, в крузі, намагається прорватись. Його питають: „Який ключ“? Воно відказує: „Залізний!“ Виривається з круга і втікає, а за ним всі женуться та співають:

Allegro assai

Хто зловить, той сам стає „вовком“ у крузі, і тоді знов грають спочатку.

(с. Колоджня)

3. ГРА У ВІДЬМУ

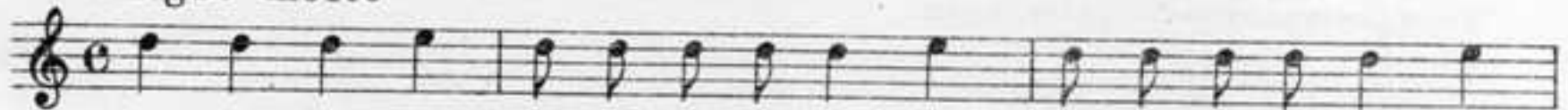
Діти вибирають „відьму“: одна стає і, показуючи за кожним словом на кожного з дітей по черзі, починаючи від себе, „по сонцю“, зліва направо, рахує так:

Ене, мене, іки, паки,
ерве, серве, ісумдаки,
ей, свей, скусматей,
сіньки, піньки, цевута,
алки, малки, талки, туз.

На кого впаде останнє слово, той стає за „відьму“. Так само вибирають „матку“. „Відьма“ сідає долі, інші йдуть до неї, побравшись за руки „ключем“, так що передня „матка“, може заслонити собою всіх.

„Матка“ починає співати, а за нею всі:

Allegro molto

Ой ти, ба - бо, ой ти, ста - ра відь - мо, за - пря - гай - мо, їдь - мо

за - гра - ни - цю по пше - ни - цю, а по - ки ще вид - но.

„Відьма“ зривається і силкується схопити когось, а „матка“ боронить всіх собою. Коли ж „відьма“ таки торкне кого, то той зостається, а всі тікають; „відьма“ ловить і якого зловить, той стає „відьмою“ на її місце. Той, кого „відьма“ торкнула ще перше, поки всі розбіглись, стає за „матку“, і гра знов починається.

(с. Колоджне, на Волині)

4. ГРА В БОБРА

Вибирають „бобра“ і „мисливця“. „Бобра“ вибирають так, що беруть кийка (ціпка, паличку), держать правцем, і кожне з дітей береться за нього одною рукою, а чия рука прийдеться зверху, на кінці кийка, той стає за „бобра“. „Мисливця“ вибирають так, що всі кладуть по одному пальцю на чие-небудь коліно, всі пальці сходяться кінцями до купи („зірочкою“), тоді одна дитина рахує їх:

Котилася торба
з високого горба,
а в тій торбі
хліб та паляниця,
кому доведеться,
той буде жмуриться.

На чий палець прийдеться слово „жмуриться“, той стає за „мисливця“, а решта стають за „хортів“ і вибирають собі кожне собаче ім'я (напр. Сірко, Рябло, Крутько, Бровко, Лиско, Лиска, Співка, Знайда, Жук). „Мисливець“ з „бобром“ відходять далі, щоб „хорти“ не бачили „бобра“, де він сховається. „Мисливець“ сідає „зажмурившись“ і співає:

Allegretto

Ой ти, ста - рий боб - ре, за - хо - вай - ся доб - ре,
бо я хор - ти ма - ю, на по - ле пу - ска - ю

„Бобер“ мусить сховатись, поки „мисливець“ доспіває. Часом „бобер“ просить проспівати тричі або й більше, щоб мати час заховатись; можна співати й більше, тільки він повинен просити, ще не починаючи ховатись. Проспівавши, скільки раз було умовлено, „мисливець“ гукає: „Хорти з ліса!“ „Хорти“ біжать на голос і шукають „бобра“. „Бобер“ може і втікаючи ховатись по кілька разів, а „хорти“ мусять його шукати. „Мисливець“ сам не шукає і не ловить, тільки цькує, як бачить, що хтось лінується: „Шукай, Сірко!“ або „Лови, Бровко!“ „Хорти“, бігаючи, гавкають. Як „хорти“ зловлять „бобра“, то „мисливець“ намірається на нього кийком і кричить: „Бабах!“ „Бобер“ падає додолу, „мисливець“ гукає: „Хорти в ліс!“ і сам з ними біжить геть, а зостається „бобер“ і той, хто перший торкнув його, ловлячи. „Бобер“ стає за „мисливця“, а той, хто зловив, за „бобра“, і знов грають так само.

(с. Жабориця, на Волині)

5. САВКА

Andantino

Клем - бом - клем! Сав - ка вмер. Прий - шов піп, -
Сав - ка втік. Прий - шла по - па - дя, - Сав - ки не - ма.

Часом це співають без гри. А часом одно з дітей удає „Савку“ і лягає долі, як мертво, друге „попа“, третє „попадю“ і тоді так грають, як співають, що приходить „піп“, а „Савка“ втікає і ховається. „Піп“ з „попадею“ шукають „Савку“, і котре знайде, то само стає за „Савку“. Решта дітей з гурту не грає, тільки приспівує.

(с. Жабориця, на Волині)

6. РАК - НЕБОРАК

Діти кладуть дошку одним кінцем на колодку, другим на землю, по черзі вбігають або ковзають по ній та співають:

Allegro non troppo

А я рак - не - бо - рак ців - ки су - чу,
щу - кой - ка - ри - бой - ка до - го - ри ска - че
то в го - ру, то в до - ли - ну.

(с. Чекма, на Волині)

7. БЕЗКОНЕШНА

Andante

Був со - бі жу - ра - вель та жу - ра - воч - ка,
на - ко - св - ли сін - ця пов - ні я - сель - ця.
На - ша піс - ня гар - на й но - ва, по - чи - най - мо $\dot{y}$ - $\dot{y}$ зно - ву.

(с. Жабориця, на Волині)

ВЕСНЯНІ ІГРИ ДІВОЧІ

1. КРЕМПОВЕЄ КОЛЕСО

Співає увесь гурт, взявшись за руки в коло й водячи хоровод.

Andante

Крем - по - ве - е ко - ле - со, ко - ле - со
ви - ще ти - ну сто - я - ло, сто - я - ло.

Кремповеє колесо, колесо
вище тину стояло, стояло.

Вище тину стояло, стояло,
много дива видало, видало:

Що в решеті водиці, водиці,
стільки в хлопців правдиці, правдиці,

Скільки в небі зірочок, зірочок,
стільки хлопцям болячок, болячок,

Кремпового колеса, колеса,
згубив Іван пояса, пояса.

А Маруся ридала, ридала,
поясини шукала, шукала.

(Волинь, Ковельський пов., с. Колоджиче)

2. ПОДОЛЯНКА

Allegro

1. Десь тут бу - ла по - до - ля - ноч - ка, десь тут бу - ла
2. Ой встань, ой встань, по - до - ля - ноч - ко, ой встань, ой встань
мо - ло - де - сень - ка, тут во - на впа - ла, до зем - лі при -
мо - ло - де - сень - ка, у - мий лич - ко, так як шкля -
- па - ла, тут во - на впа - ла, до зем - лі при - па - ла,
- ноч - ку, бі - жи до Ду - на - ю, візь - ми ту, що з кра - ю.

Співає цілий гурт, ставши в коло, а одна дівчина перше ховається поза колом, потім вривається в коло і падає на землю, далі встає, ніби вмивається, і бере якусь дівчину, що стає на її місце.

(с. Чекма, Луцького повіту, Волинь)

3. КОСТРУБОНЬКО

Ставши в коло, співають; одна дівчина тихо, мов зажурена, в крузі походжає, а друга, що удає Кострубонька, їздить на хворостині поза кругом.

Allegretto

Бід-на мо-я го-ло-вонь-ко, не-щас-ли-ва мо-я до-лень-ко.
 Шож я бід-на на-ро-би-ла, Кос-тру-бонь-ка не злю-би-ла.
 При-їдь, при-їдь, Кос-тру-бонь-ку, ста-ну, ста-ну до шлю-бонь-ку,
 У не-ді-лю по-ра-нень-ку, на ля-но-му руш-ни-чень-ку.
 При-їдь, при-їдь, Кос-тру-бонь-ку, на си-во-му ко-ни-чень-ку.

Тут Кострубонько намагається прорватися в коло, його не пускають; коли ж вти-снеться, то дівчина втікає від нього, ховаючись за подругами і в колі й поза колом. Нарешті, Кострубонько її ловить і гра або кінчається, або дівчина з Кострубоньком міняються ролями і гра починається знову.

(с. Чекна, Луцького повіту, Волинь)

4. ЦАРІВНА

Співають два хори. Перший хор співає стоячи, другий-сидячи і ховаючи позад себе три вибрані дівчини. Після строфи „Царівно, ми поїдемо“ перший хор віддаляється, потім знову вертається. Після строфи „Царівно, ми й заберемо“ перший хор бере одну з дівчат, а словами „Бояре, їдьте здорові!“ гра кінчається.

Allegretto

1. Ца - рів - - но, ми то - бі - гое - ті,
 2. Бо - я - - ре, за чим ви гое - ті?
 1. Ца - рів - - но, за дів - чи - но - ю,
 2. Бо - я - - ре, за ко - то - ро - ю?
 1. Ца - рів - - но, ми за стар - шо - ю;
 (за се - ред - ньо - ю);
 2. Бо - я - - ре, ще й не ря - же - на;
 (за мен - шо - ю);
 1. Ца - рів - - но, вже й на - ря - же - на;
 ми й не бе - ре - мо;
 2. Бо - я - - ре, ми й за - бе - ре - мо;
 ми й не да - е - мо;
 1. Ца - рів - - но, ми й від - да - е - мо;
 2. Бо - я - - ре, ми і по - ї - де - мо;
 їдь - те здо - ро - ві;

1. Ла - до мо - е, ми то - бі - гое - ті.
 2. Ла - до мо - е, за чим ви гое - ті?
 1. Ла - до мо - е, за дів - чи - но - ю.
 2. Ла - до мо - е, за ко - то - ро - ю?
 1. Ла - до мо - е, ми за стар - шо - ю.
 (за се - ред - ньо - ю);
 (за мен - шо - ю);
 2. Ла - до мо - е, ще й не ря - же - на.
 1. Ла - до мо - е, вже й на - ря - же - на.
 ми й не бе - ре - мо.
 ми й за - бе - ре - мо.
 2. Ла - до мо - е, ми й не да - е - мо.
 ми й від - да - е - мо.
 1. Ла - до мо - е, ми по - ї - де - мо.
 2. Ла - до мо - е, їдь - те здо - ро - ві.

(Миропілля, Залеського пов., Волинь)

5. ЖЕНЧИК

Хор стає у дві лави, роблячи вулицю. По тій вулиці пробігає дівчина, танцюючи щось подібне до мазурки.

Хор співає:

Allegro

Жен - чи - чок - брен - чи - чок ви - лі - та - є,
ви - со - ко ні - жень - ку пі - дій - ма - є,

ко - би - то на - би - то, ні - жень - ку про - би - то

в зе - ле - нім лу - гу; бе - ри па - ру дру - гу.

Дівчина бере крайню з тих, що співають, пускає замість себе через вулицю.

(с. Чекма, Луцького пов.)

6. ЗАЇНЬКО

Дівчина в хоровому крузі удає „заїнька“: в міру того, як хор співає, вона бере-ть ся то за голову, то за коліна, то знов тупотить ногами на місці; потім зненацька хапає якусь дівчину з кола, і та вже далі удає так само „заїнька“.

Allegro

За - їнь - ку та за го - ло - вонь - ку, та ні - ку - ди

за - їнь - ку та ні ви - ско - чи - ти, та ні - ку - ди

сі - ро - му та ні ви - стриб - ну - ти. За - їнь - ку,

о - бер - ни ся, я - ка то - бі лю - ба, ми - ла - о - бій - ми - ся.

Заїньку, сінця по колінця,
Та нікуди заїньку та не вискочити,
Та нікуди сірому та ні вистрибнути.
Заїньку, обернися,
Яка тобі люба, мила — обіймися.

Заїньку п'ятки — м'ятки,
Та нікуди заїньку та ні вискочити,
Та нікуди сірому та ні вистрибнути.
Заїньку, обернися,
Яка тобі люба, мила — обіймися.

7. МАК

Беруться за руки, стають у коло. В середину сідає одна дівчина; круг неї ходять і співають:

„Ой на горі мак“ і до кінця.

Проспівавши, питають у дівчини: „Козачок, чи виорав на мачок?“ Дівчина одмовляє: „Виорав“. Тоді знов ходять навкруг і співають те ж саме. Питають знову: „Козачок, чи посіяв мачок?“ „Посіяв“. Ходять, співають: „Козачок, чи посходив мачок?“ „Посходив“. Співають: „Козачок, чи пора полоти мачок?“ „Пора“. Співають: „Козачок, чи цвіте мачок?“ „Цвіте“. Співають: „Козачок, чи поспів мачок?“ „Поспів“. Співають: „Козачок, чи пора брать мачок?“ „Пора“. Тоді усі гуртом кидаються, трусять ту дівчину; дівчина пручається, доки не розірве рук у колі, та й тікає.

Andantino

Ой на го-рі мак, під го-ро-ю так; мак, ма-ки, ма-кі-воч-ки,
зо-ло-ті-ї го-лі-воч-ки, стань-те ви так, як зе-ле-ний мак.

Кременчуцький пов., Полтавщина

8. ПЕРЕПІЛКА

Дівчата стають у коло. Одна йде в середину. Дівчата, ходячи круг перепілки (дівчини), співають: „Ой, у перепілки та голівка болить“— і далі. Щоразу на слові „болить“ (плечиці, рученьки, колінця), перепілка хапається за голову, плечі, руки й інше, хитає головою, вдаючи з себе слабу та немічну. При дальших словах: „Ой, у перепілки та старий мужичок“ (вірш 6, 7, 8) перепілка плаче, закриває руками очі, ніби сльози втирає. А як почнуть співати: „Ой, у перепілки молодий мужичок“ (вірш 9 і 10), перепілка починає скакати, плескає в долоні, рознімає дівчатам руки, щоб вискочити. При цьому їй кажуть: „Добрі замки в моєї коханки“. Яка дівчина пустить руку, та йде в середину, і знов те ж саме, що й спочатку.

Andante

1. Ой у пе-ре-піл-ки та го-лів-ка бо-лить. (2)
2. Ой у пе-ре-піл-ки та пле-чи-ці бо-лять. (2)
3. Ой у пе-ре-піл-ки та ру-чень-ки бо-лять. (2)
4. Ой у пе-ре-піл-ки та ко-лін-ця бо-лять. (2)
5. Ой у пе-ре-піл-ки та спи-нонь-ка бо-лять. (2)
6. Ой у пе-ре-піл-ки та ста-рий му-жи-чок. (2)
7. Із ко-мо-ри йде і на-гай-ку не-се. (2)
8. Він на-гай-ку не-се, бо-ро-до-ю тря-се. (2)

Тут бу-ла, тут пе-ре-пі-лоч-ка, тут бу-ла, тут

9. А у пе-ре-піл-ки мо-ло-дий му-жи-чок. (2)
10. Із ба-за-ру йде, че-ре-вич-ки не-се. (2)

Приспів: Тут була, тут...

9. ВОЛОДАР або ВОРОТАР

Дівчата стають у дві лави, одна проти другої, щоб було в обох лавах порівну. Обидві лави співають по черзі, одна лава запитує, друга їй відповідає. Дві дівчини беруться за руки, садовлять на руки хлопчика і несуть його круг церкви (так грають на Волині і на Покутті), або вдають ніби коло церкви. Всі інші дівчата співають. Як переспівали усю пісню, тоді друга лава (та що питає) розступається на дві рівні половини та й робить з рук ворота. Через ті ворота заходять дівчата першої лави. Тепер дівчата помінялися місцями: перша лава стала другою, а друга першою, і знов починають гру, як і спершу.

Andante comodo

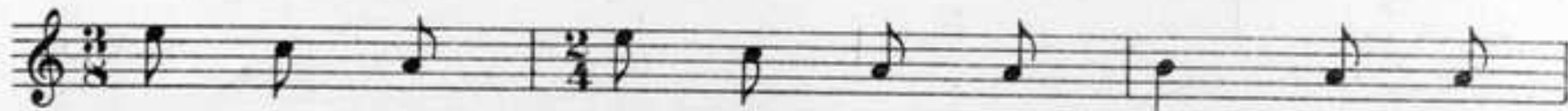
Во - ро - тар - чи - ку, во - ро - тар - чи - ку, од - чи - ни во - рі - теч - ка.

Ой що ж то, ой що ж то за пан ї - де,
ой що ж то, ой що ж то за дар ве - зе?

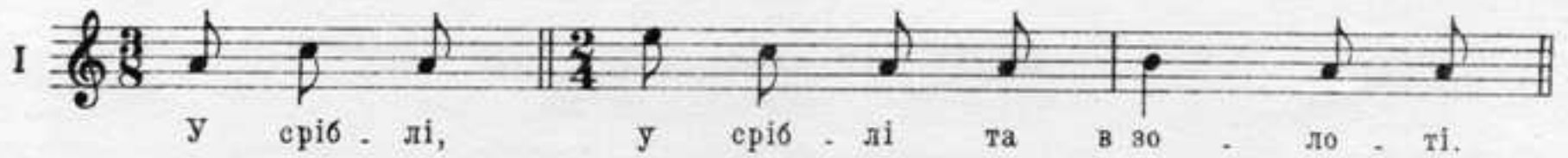
Зо - ло - те - є, зо - ло - те - є зер - ня - точ - ко,

крас - не - є, крас - не - є ди - тя - точ - ко.

А в чім те, а в чім те ди - тя - точ - ко?

10. К О Р О Л Ь

Ті, що грають, ходять, взявшись за руки, кружка й співають. Один з гурту-король-ходить навколо, придивляючись до дівчини, яка ходить в колі. Після того, як гурт проспівав, дівчина співає: „Виводу, виводу.“ Гурт відповідає. Після слів дівчини: „Короля, короля!“ гурт рознімає руки, дві сусідні дівчини піднімають руки вгору, а весь гурт перебігає попід руками. Тут і кінець гри.

Moderato, poco maestoso

1. Ко роль ко-ло го-ро-ду хо-дить,
2. Ко роль у го-род за-гля-да-є,
3. Ко роль, по-кло-ни-ся ни-зень-ко,

ко роль у го-род за-гля-да-є.
ко роль ді-во-чок ви-кли-ка-є.
ко роль, по-ці-луйсь хо-ро-шень-ко.

Дівчина (solo)
Sostenuto

1. Ви во-ду, ви-во-ду.
2. Бо ю-ся, бо-ю-ся.
3. Ко ро-ля, ко-ро-ля.

1. Чом не йдеш по-во-ду?
2. Ко го ж ти бо-їш-ся?

3. А ко-ро-ля не-ма-до-ма, ко-ро-ли-ха

трохи затримуючи.

са-ма до-ма, од-чи-ний во-ро-та!

ОБРЯДОВІ ПІСНІ

ВЕСНА

ВЕСНЯНКИ

Веснянки не грають, а дівчата чи діти зберуться на вигоні та й співають.

1. РОЗЛИЛИСЯ ВОДИ

Moderato

1. Роз-ли-ли-ся во-ди	на чо-ти-ри бро-ди.
2. У пер-шо-му бро-ді	зо-зу-лень-ка ку-е;
3. Зо-зу-лень-ка ку-е,	бо лі-теч-ко чу-е.
4. У дру-го-му бро-ді	со-ло-вей-ще-бе-че;
5. Со-ло-вей-ще-бе-че,	сад-ки роз-ви-ва-е.
6. У тре-тьо-му бро-ді	со-пі-лонь-ка гра-е;
7. Со-пі-лонь-ка гра-е,	на гран-ня скли-ка-е.
8. В чет-вер-то-му бро-ді	дів-чи-нонь-ка пла-че;

Приспів

1-7. Гей,	дів-ки, вес-на -	крас-на, зіл-ля зе-ле-нень-ке.
8. Гей,	ма-ти, ли-хо	зна-ти- за не-лю-бом жи-ти.

2. А ВЖЕ ВЕСНА

1. А вже вес-на,	а вже крас-на:	із стріх во-да кап-ле,
2. Мо-ло-до-му	ко-за-чень-ку	ман-дрі-воч-ка пах-не,
3. По-ман-дру-вав	ко-за-чень-ко	у чис-те-е по-ле,
4. За ним і-де	моло-да дів-чи-на:	"Вер-ни-ся, со-ко-ле,
5. Не вер-ну-ся,	за-ба-рю-ся:	гор-ду-еш ти мно-ю,
6. Бу-де ж мо-є	гор-ду-ван-ня	все пе-ред то-бо-ю,

із	стріх	во-да	кап	ле.
ман	дрі	воч-ка	пах	не.
у	чи	сте-е	по	ле.
вер	ни	ся,	со	ле!"
гор	ду	еш	ти	мно
все	пе	ред	то	бо
				ю."

3. ПЛЕТУ, ПЛЕТУ ЛІСОЧКУ

(Гра - веснянка)

Стають кружка, беруться за руки.

Allegretto

1. Пле - ту, пле - ту лі - соч - ку си - том - ре - ше - том,
2. Роз - плі - та - ю лі - соч - ку си - том - ре - ше - том,

го - ре, мо - е зіл - лях - ко під - зе - ле - не;
го - ре, мо - е зіл - лях - ко під - зе - ле - не;

ой так, так сі - ють мак, о - гір - ки - жов - тя - ки,
і мор - ковку, пас - тер - нак, ста - рай - те - ся па - руб - ки,
ось вам ли - хо - не дів - ки;

в нас гі - роч - ки зе - ле - нень - кі - ї, в нас ді - воч - ки

мо - ло - день - кі - ї ой так, так сі - ють мак

і мор - ков - ку, пас - тер - нак.

Дівчата, чи діти беруться за руки. Крайня починає танок вити: веде за собою дівчат попід руки, поза кожною дівчиною так, що як зів'ють танок, то стоятимуть одна за одною спинами. Тоді знов розвивають назад. В'ючи й розвиваючи танок, співають.

4. ПЛЕТУ, ПЛЕТУ ПЛЕТЕНИЦЮ

Andante

1. Пле - ту, пле - ту пле - те - ни - цю - на па - руб - ків ши - бе - ни - цю:

грай, жу - че, грай, по - ки вий - де край.

2. Пле - ту, пле - ту ліс, ліс, на па - руб - ків біс, біс;
 3. Об по - душ - ку гец, гец! на па - руб - ків леп, леп!
 4. Пле - ту, пле - ту гай, гай, на ді - во - чок рай, рай;

грай, жу - че, грай, по - ки вий - де край.
 грай, жу - че, грай, по - ки вий - де край.
 грай, жу - че, грай, по - ки вий - де край.

Грають так само, як і попередній танок.

(Кременчуцький п., Полтавщина.)

5. ОЙ НЕ РОСТИ, КРОПЕ

Moderato con moto

1-7. Ой не рости, кропе, ой не рости, кропе,
 ви - со - ко та й у го - ро - ді, ви - со - ко та й у го - ро - ді.

8-14. Ой по - ро - сти, кро - пе, ой по - ро - сти, кро - пе,
 ви - со - ко та й у го - ро - ді, ви - со - ко та й у го - ро - ді.

1. Ой не рости, кропе, (2)
 Високо та й у городі. (2)

2. Ой не ходи, старий, (2)
 Коло моїх та ворітчок. (2)

3. Ой не топчи, старий, (2)
 Кудрявої м'яти. (2)

4. Я того старого (2)
 Од роду не любила. (2)

5. По його слідочку (2)
 Каменем да покотила. (2)

6. Ой як важко - важко (2)
 Каменю да покотитися. (2)

7. А ще важче - важче (2)
 Старому та женитися. (2)

8. Ой порости, кропе, (2)
 Високо та й у городі. (2)

9. Ой походи, молодий, (2)
 Коло моїх та ворітчок.

10. Ой потопчи, молодий, (2)
 Кудрявую м'яту. (2)

11. Я того молодого (2)
 Од роду та полюбила. (2)

12. По його слідочку (2)
 Персником да покотила. (2)

13. Ой як легко - легко (2)
 Перснику да котитися.

14. А ще й легше, легше (2)
 Молодому оженитися. (2)

6. ТА ВПЛИНЬ, СЕЛЕЗЕНЮ

Andantino

Та вплинь, селезеню,
Та вплинь за водою,
Та люлі-люлесеньки,
Та вплинь за водою.

Да скажи, селезеню,
Як парубочки скачуть,
Та люлі-люлесеньки,
Як парубочки скачуть?

Та скажи, селезеню,
Як дівочки скачуть,
Та люлі-люлесеньки,
Як дівочки скачуть.

Да отак хорошенько,
Да отак пригоженько,
Та люлі-люлесеньки,
Да отак пригоженько.

Да отак хорошенько,
Да отак пригоженько,
Та люлі-люлесеньки,
Да отак пригоженько.

Та скажи, селезеню,
Як старі баби скачуть,
Та люлі-люлесеньки,
Як старі баби скачуть?

Да отак ізкорчившись,
Да отак ізморщившись,
Та люлі-люлесеньки,
Да отак ізморщившись.

7. КОЛО ДУНАЄЧКУ

Andante tranquillo

rosso p

1. Ко - ло Ду - на - єч - ку, ко - ло бе - ре -
 - жеч - ку да ри - ну - ла во - да з Ду - на
 - ю, з Ду - на - ю ти - хо
 - го, з бе - реж - ка кру - то - го.

Коло Дунаєчку, коло бережечку

Приспів: Да ринула вода з Дунаю,
 З Дунаю тихого,
 З бережка крутого.

Там три козаки коней напували,

Приспів.

А Максимко каже: „Я Катрусю люблю,

Приспів.

Я Катрусю люблю і за себе візьму“

Приспів.

А Андрійко каже: „Я Парасю люблю,

Приспів.

Я Парасю люблю і за себе візьму“.

Приспів.

А Василько каже: „Я Марусю люблю,

Приспів.

Я Марусю люблю і за себе візьму“.

Приспів.

8. ОЙ ТАМ НА МОРИЖКУ

Maestoso *cresc.*

1. Ой там на мо - ріж - ку пос - тав - лю я

Andante **Allegro**

хиж - ку. Ви - ступ - цем ти - хо йду; а во - да по

Maestoso

ка - ме - ню, а во - да по бі - ло - му і - ще й тих - ше.

Ой там на моріжку
 Поставлю я хижку.
 Виступцем тихо йду,
 А вода по каменю,
 А вода по білому
 Іще й тихше.

Там козаки сиділи,
 Ножики гострили.
 Виступцем тихо йду,
 А вода по каменю,
 А вода по білому
 Іще й тихше.

Дівоньки сиділи,
 Сукнячки кроїли.
 Виступцем тихо йду,
 А вода по каменю,
 А вода по білому
 Іще й тихше.

ЛІТО КУПАЛЬСЬКІ

1.

Andante

Ку - па - ла на Йва - на та ку - павсь І - ван

та в во - ду впав, Ку - па - ла на Йва - на.

Варіант

Moderato

1. Ку - па - ла	на Йва - на	ку - павсь	І - ван
2. На Йва - на	Ку - па - ла	пі - шли	ді - воч - ки
3. На Йва - на	Ку - па - ла,	а	мо - ло - ди - ці
4. На Йва - на	Ку - па - ла	прий - шлось	річ - ку бре - сти,
5. На Йва - на	Ку - па - ла	всі	ді - воч - ки
6. На Йва - на	Ку - па - ла	дів - ка	Ма - рин - ка

та в во - ду	впав,	Ку - па - ла	на Йва - на.
по я - гі - доч - ки,	Ку - па - ла	на Йва - на.	
по по - лу - ни - ці,	Ку - па - ла	на Йва - на.	
у - плав	плив - ти,	Ку - па - ла	на Йва - на.
пе - ре - бре - ли,	Ку - па - ла	на Йва - на.	
у - то - ну - ла,	Ку - па - ла	на Йва - на.	

(Полтавщина)

Andante non troppo

2.

Tempo rubato

3.

(Полтавщина)

Maestoso

4.

Allegro

Maestoso

(Подольщина)

Andante

5.

93

1. Че - рез на - ше се - ло та - ле - ті - ло
 2. Гри - гор ко - ва го - ло - ва за - ня - ла -
 3. А Те - тя - на з ра - до - ща - ми но - сить во - ду

по - ме - ло, стов - пом дим, стов - пом дим.
 - ся бу - ла та й го - рить, та й го - рить.
 при - гор - ща - ми та й га - сить, та й га - сить.

(Варіант)

(Брацлавщина)

1. Че - рез на - ше сель - це ве - зе - но де - рев - це,
 2. А з то - го де - рев - ця ха - та бу - ду - еть - ся,
 3. Як би - бу - ду - ва - ли та й ви - ма - лю - ва - ли,

ка - ли - но, ма - ли - но, я - го - до чер - во - на.
 ка - ли - но, ма - ли - но, я - го - до чер - во - на.
 ка - ли - но, ма - ли - но, я - го - до чер - во - на.

(Київщина)

КУПАЛЬСЬКІ ПЕТРІВОШНІ ПІСНІ

6. ПОМОЩУ КЛАДОЧКУ

Moderato

1. По - мо - шу кла - доч - ку вер - бо - ву, вер -
 2. Ой час вам, дів - чат - ка, до - до - му, до -
 3. Ти, Ма - ри - сю зо - стань - ся, зо - стань - ся, зо -
 4. Прий - де Ми - ко - ла - звін - чай - ся, звін -

- бо - ву, вер - бо - ву, вер - бо - ву.
 - до - му, до - до - му, до - до - му.
 - стань - ся, зо - стань - ся, зо - стань - ся.
 - чай - ся, звін - чай - ся, звін - чай - ся.

(Волинь)

7. ПОСІЮ Я РОЖУ

Moderato

По . сі . ю я ро - жу, пос - тав - лю сто .

Приспів

- ро - жу. Сто - ро - но - ю до - щик і .

- де, сто - ро - но - ю, над мо - е - ю

ро - же - ю пов - но - ю.

Посію я рожу, поставлю сторожу.

Приспів: Стороною дощик іде, стороною,

Над моєю рожею повною.

Поставлю сторожу рідного батенька.

Приспів.

Не добра сторожа: пощипана рожа.

Приспів.

Поставлю сторожу рідну матінку.

Приспів.

Не добра сторожа: пощипана рожа.

Приспів.

Поставлю сторожу рідного братика.

Приспів.

Не добра сторожа: пощипана рожа.

Приспів.

Поставлю сторожу рідну сестрицю.

Приспів.

Не добра сторожа: пощипана рожа.

Приспів.

Поставлю сторожу та свого милого.

Приспів.

Хороша сторожа: не щипана рожа.

Приспів.

ПІСНІ ЗАЖИВНІ

(жнучи, співають)

1.

Allegretto

Наш пап ко . ця . тан не на . шо . ї ві . ри;

у . же сон . це над го . ро . ю, ми й до . сі не ї . ли.

2.

Рух той самий

Ой чи . ї ж го жен . ці - дів . ча . та та хлоп . ці,

са . мі мо . ло . день . кі, сер . пи во . ло . тень . кі?

3.

Рух той же

У . же сон . це ко . тить . ся, нам до . до . му хо . четь . ся,

хо . четь . ся дзв . но, так ми не йде . мо;
так ми не йде . мо, при . ка . зу жде . мо.

А приказу не чувать:
Тут ми будем ночувать,
Ой тут будемо,
Заночуємо.
А вже сонце над липкою,
Трясе наш пан калиткою.
Тряси не тряси—
По коні даси,
А як не даси,
То більш не проси.
Наша пані Олена,
Єсть у неї варена:
І сама не п'є,
І нам не дає.
Насипала у мисочку,
Поставила на припічку—
Муха пролила,
Муха пролила.
Оце ж тобі за те, пані,
Що нам не дала,
Що нам не дала.
Наша пані невеличка
Та в червоних черевичках
Вийшла проти нас
Виглядати нас.
Та винесла три скрипочки,
А четвертий бас,
А четвертий бас.
Усім дівкам по скрипочці,
А сироті бас,
А сироті бас.
Усі дівки в скоки, в боки,
А сирота в плач,
А сирота в плач.

(Полтавщина, Кременчуг)

Од ме . жі до ме . жі та бо . же нам по . мо . жи;
не да . ле . ко край, бо . же, по . ма . гай!

(Переяславщина)

ПІСНІ ОБЖИНКОВІ

Співають у жнива на вечерю, до господарів вертаючись, або коли вже впораяться із жнивами.

Allegretto

1. На . ша па . ні, як па . ва, роз . пу . оти . ла
2. На . ша па . ні — гос . по . ди . ня бор . шу й ка . ші

ру . ка . ва, та . ка во . на пиш . на,
на . ва . ри . ла; та . ка во . на пиш . на,

як у са . ду виш . ня, дай, па . ні, дай, ве . че . ря . ти нам. *D.C.*
як у са . ду виш . ня,

Рух той самий

2.

На . ша па . ні хо . ро . ша за ко . ло . ла по . ро . оя;
чуй, па . ні, чуй, ве . че . рять го . туй!
(Кременчук)

ЗИМА

КОЛЯДКИ

1. КОЛЯДА

Con moto

Ко . ля . да, ко . ля . да, дай, ба . бо, пи . ро . га!

Як не да . си пи . ро . га — візь . му во . ла за ро . га

га ви . ве . ду на мо . ріг, та ви кру . чу пра . вий ріг;
бу . ду ро . гом гру . би . ти, а во . ли . ком ро . би . ти.

2. КОЛЯДУЮ

Andante

Ко . ля . ду . ю, ко . ля . ду . ю, ков . ба .

. су чу . ю; свя . тий ве . чір; дай . те ков . ба . су,
Як да . сте киш . ку,
Да . вай . те хут . ко,
Ко . рот . ка свит . ка,

що я по . не . су; свя . тий ве . чір.
і з'їм в за . тиш . ку; свя . тий ве . чір.
по . бі . жу пруд . ко; свя . тий ве . чір.
із . мер . зла лит . ка; свя . тий ве . чір.

За кожною колядкою примовляють:

Вечір добрий!
Дайте пиріг добрий!
Горілку курили-пропалили,
Дайте хоч копійку залатати дірку.

3. ОЙ В ЧИСТІМ ПОЛІ

Moderato

Ой в чистім полі на оболоні,
Гей, грай море.

Приснів: Радуйся, земле,
Вік од віку радуйся, земле!

Військо стояло, ладу не знало;
Гей, грай море.

Приснів.

Богдан прийшов, лад війську знайшов.
Гей, грай море.

Приснів.

Загадав Богданко плужком орати,
Гей, грай море.

Приснів.

Плужком орати, жито сіяти.

Гей, грай море.

Приспів.

Уродило жито, буйне, високе,

Гей, грай море.

Приспів.

Буйне, високе, листом широке.

Гей, грай море.

Приспів.

Та наставляв женців, попів та ченців;

Гей, грай море.

Приспів.

Ох і жнуть же вони снопи густенькі,

Гей, грай море.

Приспів.

Та ставлять же вони кіпки частенькі;

Гей, грай море.

Приспів.

Їздить Богданко поміж копами,

Гей, грай море.

Приспів.

12. Як ясен місяць поміж зорями.

Гей, грай море.

Приспів.

На воронім коні, на золотім сідлі.

Гей, грай море.

Приспів.

На золотім сідлі, в голубім жупані.

Гей, грай море.

Приспів.

ЩЕДРІВКИ

1. ОЙ ТАМ ЗА ГОРОЮ

Molto sostenuto

1. Ой там за го - ро - ю та за ка - м'я - но - ю;
 щед - рий ве - чір, на доб - рий ве - чір.

Ой там за горою та за кам'яною,
Приспів: Щедрий вечір, на добрий вечір.

Ой там виходило та три товариші.
Приспів.

Що перший товариш - яснее сонце,
Приспів.

А другий товариш - ясен місяць,
Приспів.

А третій товариш - дрібен дощик.
Приспів.

Що сонечко каже: як я зійду,
Приспів.

То зрадується старе й мале.
Приспів.

Місяць каже: як я зійду,
Приспів.

То зрадується весь звір у полі,
Приспів.

Ой звір у полі, чумак у дорозі,
Приспів.

Чумак у дорозі, хазяїн у домі.
Приспів.

Дощик каже: як я зійду,
Приспів.

То зрадується жито й пшениця,
Приспів.

Жито й пшениця і всяка пашниця.
Приспів.

2. УЗЛЕТІВ СОКІЛ

Allegretto

1. У - зле - тів со - кіл та на ві - ко - неч - ко;

Приспів.
щед - рий ве - чір. Доб - рий ве - чір,
доб - рим лю - дям
на здо - ро - в'я

Узлетів сокіл та на віконечко;
Щедрий вечір.

Приспів: Добрий вечір,
Добрим людям на здоров'я.

Ой сів же він та й на віконечку;
Щедрий вечір.

Приспів.

Ой він заглядає та й у світлоньку;
Щедрий вечір.

Приспів.

Що світлонька там не метена;
Щедрий вечір.

Приспів.

Ще дівчинонька там не чісана;
Щедрий вечір.

Приспів.

Не чесалася, не вмивалася;
Щедрий вечір.

Приспів.

На батенька розгнівалася;
Щедрий вечір.

Приспів.

Краяли сукні та вкоротили;
Щедрий вечір.

Приспів.

Черевички шили, — помалили;
Щедрий вечір.

Приспів.

ПОБУТОВІ ПІСНІ

1. ОЙ ЖУРАВЛЮ, ЖУРАВЛЮ

Moderato

Ой журавлю, журавлю,
 Ой журавлю, журавлю,
 Скажи мені всю правду.
 Котра нива луччая,
 Котра нива луччая,
 Чи перша, чи друга?
 Лучча нива першая,
 Лучча нива першая,
 А не тая другая:
 Бо на першій жито жав,
 Бо на першій жито жав,
 А на другій воли пас.
 Лучча жінка першая,
 Лучча жінка першая,
 А не тая другая.
 Бо з першою діти мав,
 Бо з першою діти мав,

А з другою розігнав.
 Один пішов до попа,
 Один пішов до попа,
 Другий пішов до дяка,
 Третій пішов до пана,
 Третій пішов до пана,
 Щоб мачуха пропала.
 Щось у полі гукає,
 Щось у полі гукає.
 Батько дітей скликає:
 Ідіть, діти, додому,
 Ідіть, діти, додому,
 Не буде вам розгону.
 „Живи, тату, як сам знав,
 Живи, тату, як сам знав,
 Коли нас порозганяв“.

(с. Збурівка, в Таврії)

2. ОЙ ІЗ-ЗА ГОРИ ТА БУЙНИЙ ВІТЕР ВІЄ

Maestoso

Ой із-за го - ри та буй-ний ві - тер ві - е,
ой там у - ді - вонь - ка та пше - ни - чень - ку сі - е.

Ой із-за гори та буйний вітер віє,
Ой там удівонька та пшениченьку сіє.
А посіявши, стала волочити,
А заволочивши, стала бога просити:
„Ой уроди, боже, та пшениченьку яру,
На вдовиних діток, та на вдовину славу!“ -
Ой ще ж удівонька та додому не дійшла,
А вже кажуть люди, що пшениченька зійшла.
Ой ще ж удівонька та на лавці не сіла,
А вже кажуть люди, що пшениця поспіла.
Як пішла удова пшениці глядіти:
„Горенько ж мені, що малесенькі діти!
Діти ж мої, діти, та горе мені з вами,
Ой що немає та старшого над вами!“
„Мати наша, мати, та не журися нами:
Ми повиростаєм, розійдемось самі
Ой буде нас, мати, по степах, по долинах,
Ой буде нас, мати, по всіх вкраїнах.
Будеш же ти, мати, як зозуля кувати,
А нікому буде тобі й пити подати.“

(Харківщина)

3. ОЙ ГАЮ МІЙ, ГАЮ

Moderato
p (Один)
 Ой га - ю мій, га - ю, та густиий, не про - гля - ну,
 (Всі) *f*
 та гу - стий, не про - гля - ну.

Ой гаю мій, гаю, та густий, не прогляну,
 Та густий, не прогляну.
 Що по тобі, гаю, та і вітер не віє,
 Та і вітер не віє.
 І вітер не віє, і гілля не колише,
 І гілля не колише.
 Тільки брат до сестри та часті листи пише,
 Та часті листи пише.
 „Сестро моя, сестро, та сестро україно,
 Та сестро україно!
 Чи привикла, сестро, та на чужині жити,
 Та на чужині жити?“
 „Ой хоч не привикла, та треба привикати,
 Та треба привикати,
 Коли породила та нещасною мати,
 Та нещасною мати.“
 Мати наша, мати, та де нам тебе взяти?
 Та де нам тебе взяти?
 Малярів наняти, матір змалювати,
 Матір змалювати.
 Поставити матір на божничок в хаті,
 На божничок у хаті.
 На божничок гляну, та матір спом'яну,
 Та матір спом'яну.
 Назад обернуся, та сльозами заллюся,
 Та сльозами заллюся.
 На бік оглянуся, рукавом утруся,
 Рукавом утруся.
 Вийду за ворота, стану, як сирота,
 Стану як сирота.
 Ніхто не займає, бо долі немає,
 Бо долі немає.

(Чернігівщина)

4. ОЙ ПИЛА ТА ЛИМЕРИХА

Moderato

Ой пи - ла, пи - ла та Ли - ме - ри - ха

на ме - ду, та й про - пи - ла

сво - ю доч - ку мо - ло - ду.

Ой пила, пила та Лимериха на меду,
 Та й пропила свою дочку молоду.
 Ой хто купить цебер меду і вина,
 Того буде Лимерівна молода.
 Обізвався та Шкандибенко на меду:
 „Ой я ж куплю Лимерівну молоду“.
 У неділю ранесенько, до сонця,
 Та й плакала Лимерівна в віконця.
 „Ой загину, моя матінко, загину,
 Бо не люблю Шкандибенка, покину“.
 „Ой, коли любиш, моя донечко, вінчайся,
 А не любиш, дитя мое, цурайся!“
 Ой побігла Лимерівна горою,
 А за нею Шкандибенко в погоню.

Ой догнав він Лимерівну та й не б'є,
 Тільки ж її словечками картає.
 „Ой чого ж ти, Лимерівно, пішки йдеш?
 Та чи ти в мене вороних коней не маєш?“
 „Ой хоч же є вороні коні, та твої,
 Та й сам молод не до мислоньки ти мені!“
 „Ой чого ж ти, Лимерівно, боса йдеш?
 Десь ти в мене черевичків не маєш?“
 „Ой хоч же є черевички, та твої,
 Та й сам молод не до мислоньки ти мені!“
 „Ой чого ж ти, Лимерівно, в свиті йдеш?
 Та чи в мене дорогих суконь не маєш?“
 „Ой хоч же є дорогі сукні, та твої,
 Та й сам молод не до мислоньки ти мені!“
 Ой побігла Лимерівна тернами,
 А за нею Шкандибенко конями.
 „Ой дай мені, Шкандибенко, гострий ніж
 Повиймати чорний терен з білих ніг!“
 Не влучила Лимерівна в ніженьку,
 Та влучила Лимерівна в серденько.
 „Кипи, кипи, моє серденько, на ножі,
 Аніж в того Шкандибенка на дворі!“
 „Ой одчиняй, моя тещенько, ворота:
 Я везу тобі дочку твою п'яненьку!“
 „Ой од чого, мій зятеньку, впилася?
 Ой од чого, дитя моє, впилася?“
 „Ой упилась, моя тещенько, од ножа,
 А заснула, моя тещенько, край коня!“

5. ЩОСЬ У ЛІСІ ЗАШУМІЛО

Moderato

Щось у лі-сі за - шу - мі - ло

Ой щось там у лі - сі? Щось у лі - сі,

за - шу - мі - ло

щось у лі - сі? Сос - на з віт - ром го - во -

- ри - ла, сос - на з віт - ром го - во - ри - ла.

The musical score is written on a single treble clef staff with a key signature of three sharps (F#, C#, G#) and a 2/4 time signature. The tempo is marked 'Moderato'. The piece begins with a piano (*p*) dynamic and ends with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The melody is simple and folk-like, with lyrics in Ukrainian. The accompaniment consists of chords and single notes, providing a harmonic background for the vocal line.

Щось у лісі зашуміло, (2)
 Сосна з вітром говорила. (2)
 Ой ти, вітру, ти мій вітру, (2)
 Ти не шуми наді мною,
 Над сосною зеленою.
 Ти не ламай мого гілля,
 Ти не кидай на дорогу,
 Кидай гілля підо мною,
 Під сосною зеленою.
 Що то в хаті говорило? (2)
 Теща з зятем розмовляла. (2)
 Ой ти, зятю, ти мій зятю, (2)
 Ти не жур мого дитяти. (2)
 Ой не суши молодості,
 Пукай її частіш в гості,
 А я буду научати,
 Як милого шанувати.

6. ОЙ ЗАВ'ЯЛА ЧЕРВОНА КАЛИНА

Moderato

Ой за - в'я - ла чер - во - на ка - ли - на
над кри - ни - це - ю, го - ре ж ме - ні,
мо - я ма - тін - ко, із п'я ни - це - ю.

Ой зав'яла червона калина над криницею;
Горе ж мені, моя матінко, із п'яницею.
А п'яниця та й не кається, як день так ніч п'є,
А як прийде із корчми додому, мене молодую б'є.
Відсуну я та кватирочку, моя матінка йде;
Питається діточок дрібненьких чи п'яниця дома є.
Потихеньку, помаленьку, моя матінко, йди:
Спить п'яниця в рубленій коморі, а ти, мамо, не збуди.
Та нехай він спить, та нехай він спить, щоб до віку не встав,
Щоб він твою бідну головоньку та вже більш не клопотав.
Ой не лай, не лай, моя матіночко, п'яницю мого:
Єсть у мене діточки дрібненькі, горе жити без його.

(м. Златополь, на Київщині)

7. ТА ЖИЛА СОБІ ТА УДІВОНЬКА

Andante

Та жи - ла со - бі та у - ді - вонь - ка

та на край се - ла, ма - ла со - бі

та у - ді - вонь - ка си - на - со - ко - ла.

Та жила собі та удівонька та на край села,
 Мала собі та удівонька сина-сокола.
 А не знала та удівонька, а де сина
 Діть, записала та удівонька у військо служить.
 "Служи, служи, мій синоньку, служи, не барись,
 Четвертої та неділоньки додому вернись".
 — „Не сподійся, моя матінко, не на півчаса,
 Сподівайся, моя матінко, шостого года.
 Я до тебе, моя матінко, не пішки прийду,
 Я до тебе, моя матінко, орлом прилну.
 Ой сяду я, ой паду я, в вишневім саду,
 Я своєю та сухотою ввесь сад висушу.
 Ой сяду я, ой паду я, в вишневім саду,
 Я своєю та красою ввесь мир звеселю.“

(Чернігівщина)

8. ОЙ ПУЩУ Я КОНИЧЕНЬКА В САДУ

Andante espressivo

1 й г. (соло) *mf* Ой пу - шу я ко - ни - чень - ка в са - ду,

Ой пу - шу я в са - ду,

mf ой пу - шу я ко - ни - чень - ка в са - ду,

dim. а сам пі - ду к от - цю на по - ра - ду.

Увесь гурт. *f* О - тець мій по са - доч - ку хо - дить,

за по - во - ди ко - ни - чень - ка во - дить.

Ой пущу я кониченька в саду, (2 р.)
 А сам піду к отцю на пораду.
 Отець мій по садочку ходить,
 За поводи кониченька водить.
 „Ой на, сину, коника, не гайся, (2 р.)
 Щоб ти д'того війська не зостався.“
 Військо йде, короговки мають,
 Попереду музиченьки грають.
 Ой пущу я кониченька в саду, (2 р.)
 А сам піду к неньці на пораду.
 Ненька моя по садочку ходить,
 У рученьках сорочечку носить.

„Ой на, сину, сорочку, не гайся, (2 р.)
 Щоб ти д'того війська не зостався.“
 Військо йде, короговки мають,
 Попереду музиченьки грають.
 Ой пущу я кониченька в саду, (2 р.)
 А сам піду к милій на пораду.
 Мила моя по садочку ходить,
 На рученьках мале дитя носить.
 „Ой на, милий, дитину, загайся, (2 р.)
 Щоб ти д'того війська зостався.“
 Військо йде, короговки мають,
 Попереду музиченьки грають.

9. ОЙ У ЛУЗІ ТА І ПРИ БЕРЕЗІ

Andante maestoso
mf (одні або два голоси)

Ой у лу - зі та і при бе - ре - зі

чер - во - на ка - ли - на;

по - ро - ди - ла та й у - ді - вонь - ка хо - ро -

1. - шо - го си - на, 2. - шо - го си - на.

Ой у лузі та і при березі червона калина;
 Породила та й удівонька хорошого сина. (2)
 Було ж тобі, а ти, моя мати, цих брив не давати,
 А було ж тобі, а ти, моя мати, щастя й долю дати; (2)
 Розвивайся а ти, сухий дубе, завтра мороз буде,
 Убирайся, молодий козаче, завтра похід буде; (2)
 Я морозу та і не боюся, зараз розів'юся,
 Я походу та і не боюся, зараз уберуся; (2)
 Ой розвився та і край дороги та дуб зелененький,
 Од'їжджає та із України козак молоденький; (2)
 Од'їжджаючи та й шапочку знявши, низенько вклонився,
 Прощай, прощай, панове громадо, може з ким сварився; (2)
 Прощай, прощай, панове громадо, і дівчино-вутко,
 Бо бог знає та бог і відає, чи побачимось хутко; (2)
 Ой ви, галочки-сизокрилички, підніміться вгору,
 Ой ви, хлопці, славні запорожці, верніться додому; (2)
 Ой раді б ми та і піднятися, — туман налягає,
 Ой раді б ми та і вертатися, — гетьман не пускає; (2)
 А ми ж його та і не зовоєм, тільки роздратуєм,
 Тільки нами, нами козаками Дунай загардуєм; (2)
 Ой ви верби, верби суховерхі, похиліться в воду,
 Ой ви хлопці, славні запорожці, верніться додому; (2)
 Ой уже ж галочки-сизоперочки круту гору вкрили,
 Ой уже ж хлопці, славні запорожці, жалю нарobili. (2)

10. ГЕЙ, ПО МОРЮ СИНЬОМУ

113

Maestoso, poco dolente

Гей, по морю, морю синьому,

(Bel) *f* *cresc.*

гей, ой по морю, морю синьому.

Гей, по морю, морю синьому,
 Гей, ой по морю, морю синьому,
 Сокіл з орликом купається,
 Гей, сокіл з орликом купається.
 Сокіл орлика питається,
 Гей, сокіл орлика питається:
 „Ой брате орле, ти товаришу мій!
 Ой брате орле, ти товаришу мій!
 Ой чи був же ти в моїй стороні?
 Ой чи був же ти, орле, в моїй стороні?
 Ой чи журиться отець, мати по мені,
 Ой чи журиться отець, мати по мені?“
 „Вони журяться, побиваються,
 Гей, вони журяться, побиваються,
 Дрібними слізьми умиваються,
 Гей, дрібними слізьми умиваються.
 -Ой коли б же мій син у гості прийшов,
 Гей, коли б же мій син у гості прийшов.
 То б я йому гостинчик знайшов,
 Гей, то б я йому гостинчик знайшов.“

(с. Дакнівка, Черкащина)

11. ТА НЕМА ГІРШ НІКОМУ

Andante

Та не - ма гірш ні - ко - му, як тій си - ро -

- ти ні: ніх - то не при -

- гор не - при ли - хій го - ди - ні.

Та нема гірш нікому, як тій сиротині:
 Ніхто не пригорне при лихій годині.
 Та не пригорне батько, не пригорне мати,
 Тільки той пригорне, що думає взяти.
 Та налетіли гуси з далекого краю,
 Замутили воду в тихому Дунаю.
 Та бодай сірі гуси з пір'ячком пропали.
 Що нас розлучили, як голубів пару.
 Як ми кохалися, як зерно в горісі,
 Тепер розійшлися, як туман по лісі.
 Як ми кохалися, як голубів пара,
 Тепер розійшлися, як чорная хмара.
 Ой у полі криниця, там вода лисниться,
 А люди говорять, що я ледащиця,
 Що я ледащиця, не хочу робити,
 Та іду в корчомку мед-горілку пити.

(з Херсонщини)

12. ІШОВ КОЗАК ДОРОГОЮ

Andante

The musical score is written on a single treble clef staff with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. The tempo is marked 'Andante'. The first line of music starts with a dynamic marking of *mp* and contains the lyrics 'І - шов ко - зак до - ро - го ю,'. The second line of music starts with a dynamic marking of *f* and contains the lyrics 'зе - ле - но - ю ді - бро во - ю.' The second line ends with a dynamic marking of *dim.*. There are various musical notations including slurs, accents, and a circled chord in the first line.

І - шов ко - зак до - ро - го ю,
зе - ле - но - ю ді - бро во - ю.

Ішов козак дорогою, зеленою дібровою.
 Зеленою дібровою, та стрів дівку молодую.
 „Ой дівчино моя, Галю, щось я тобі казати маю.
 Щось я тобі казати маю, сім загадок загадаю.
 Не д'гадаеш - дурна будеш, одгадаеш - моя будеш:
 Ой що в'ється коло дровця? Ой що росте без кореня?
 Ой що світить круту гору? Ой що біжить без прогону?
 Ой що росте без колосу? Ой що плаче без голосу?
 Ой що плаче без голосу? Ой що січе русу косу?“
 „Хіба б же я дурна була, щоб я тобі не д'гадала:
 Що хміль в'ється коло дровця, камінь росте без корінця,
 Місяць світить круту гору, вода біжить без прогону,
 Трава росте без колосу, роса плаче без голосу,
 Роса плаче без голосу, журба січе русу косу.“

(з Лубенщини)

13. ОЙ ЛУГОМ ІДУ, ГОЛОСОК ВЕДУ

Andante

Ой лу - гом і - ду, го - ло - сок ве - ду, а ти, лу - же,

роз - ля - гай - ся, а ти, лу - же, роз - ля - гай - ся.

Ой лугом іду, голосок веду,
 А ти, лу же, розлягайся. (2)
 А в дівчиноньки чорні брівоньки,
 Ти, козаченьку, не важся, (2)
 Бо як будеш ти, а козаченьку,
 На чорні брови вповати, (2)
 То не будеш ти, а козаченьку,
 Своєю смертю вмрати. (2)
 Ой умер, умер а козаченько
 У неділеньку вранці. (2)
 Положили а козаченька
 У світлоньці на лавці. (2)
 Козака несуть і коня ведуть,
 Кінь голівоньку клонить. (2)
 А за їм іде та дівчинонька,
 Білі рученьки ломить. (2)
 Ой ломи, ломи білі рученьки
 До єдиного пальця. (2)
 Бо хоч світ сходиш, то вже ж не знайдеш
 Над козака коханця. (2)
 Ой любив козак а дівчиноньку,
 Так як мати дитину, (2)
 А тепер її та покидаєш,
 Як на полі биливу. (2)
 Ой любив козак а дівчиноньку,
 Так я батько дитятко, (2)
 А тепер її та й покидаєш,
 Як на морі вутятко. (2)

14. ПО ТОЙ БІК ГОРА

Andante
mf 1^й г.

По той бік го-ра, Гей! по цей бік го-ра, по - між ти - ми
кру-ти-ми го-ра - ми схо - ди-ла зо - ря; по - між ти - ми
кру - ти - ми го - ра - ми схо - ди - ла зо - ря.

По той бік гора, по цей бік гора,
Поміж тими крутими горами сходила зоря. (2)
Ой то ж не зоря - дівчина моя,
А з новенькими та відерцями по водицю йшла. (2)
„Дівчино моя! напій же коня
З рубленої нової криниці, з повного відра.“ (2)
„Козаченьку мій! Коли б я твоя,
Ваяла б коня за шовковий повід та й напоїла.“ (2)
„Дівчино моя! Чом заміж не йшла?“
„Бідна була, по наймах служила, пари не знайшла. (2)
Козаченьку мій! Чом не женився?“
„Як поїхав у чисте поле, та й забарився. (2)
Дівчино моя! Сідай на коня,
Та поїдем у чисте поле, до мого двора. (2)
А в мого двора нема ні кола,
Тільки стоїть один кущ калини, та й та не цвіла. (2)
Калино моя, чом ти не цвіла?“
„Зима була, та й цвіт оббила, тим я не цвіла.“ (2)

15. ТА ТУМАН ЯРОМ КОТИТЬСЯ

Allegretto

Та туман яром котиться, гулять хлопцям
хочеться. Ой горе, горе, не біда!
Гулять хлопцям хочеться. Ой горе,
горе не біда! Гулять хлопцям хочеться.

Та туман яром котиться,
Гулять хлопцям хочеться.
Ой горе, горе не біда! } *Двічі*
Гулять хлопцям хочеться. }
Та гуляй, парню молодий,
Поки не дізнав біди!
Ой горе, горе не біда! } *Двічі*
Поки не дізнав біди. }
Дівка плаче, ридає,
Вона волі не має.
Ой горе, горе не біда! } *Двічі*
Вона волі не має. }
В саду вишенька цвіте,
Козак до дівчини йде.
Ой горе, горе, не біда! } *Двічі*
Козак до дівчини йде. }
В саду вишня зацвіла,
Дівка парня поняла.
Ой горе, горе не біда! } *Двічі*
Дівка парня поняла. }

(Полтавщина)

16. КОЛО МЛИНА, КОЛО БРОДУ

Andante

Ко - ло мли - на, ко - ло бро - ду
Ко - ло бро - ду, ко - ло мли - на,
ко - ло бро - ду два го - лу - би пи - ли во - ду.

Коло млина, коло броду,
Коло млина, коло броду
Два голуби пили воду.
Вони пили, буркотіли,
Вони пили, буркотіли,
Ізнялися, полетіли.
Ізнялися, полинули,
Ізнялися, полинули,
Крилечками стрепенули.
Крилечками стрепенули,
Про кохання спом'янули.
Тому горе, що кохає,
Тому горе, що кохає,
З стрепен ніжок не виймає.

17. ОЙ ЛЕТИЛА ГОРЛИЦЯ ЧЕРЕЗ САД

Allegretto gajo гор - ли - ця че - рез сад,
Ой ле - ті - ла

Ой, ле - ті - ла гор - ли - ця че - рез
сад, че - рез сад, гей! Роз - пу - сти - ла
пір' - яч - ко на ввесь сад,
гей! На ввесь сад.

Ой летіла горлиця через сад,
Через сад, гей!
Розпустила пір'ячко на ввесь сад,
Гей, на ввесь сад.
Ой хто ж тее пір'ячко ізбере,
Ізбере, гей!
Отой мене молодую забере,
Гей, забере.
На курочці пір'ячко в один ряд,
В один ряд, гей!
Любімося, серденько, в один лад,
Гей, в один лад!

18. У КИЄВІ НА РИНКУ

Allegretto
mp

У Ки - е - ві на рин - ку п'ють чу - ма - ки
го - ріл - ку, п'ють чу - ма - ки го - ріл - ку.

У Києві на ринку п'ють чумаки горілку, п'ють чумаки горілку.
 Ой п'ють вони, гуляють, на шинкарку гукають, на шинкарку гукають.
 „Да шинкарко молода, повір меду і вина, повір меду і вина“.
 „Не повірю, не подам, бо на тобі дран жупан, бо на тобі дран жупан“.
 „Хоч на мені жупан дран, дак у мене грошей жбан, дак у мене грошей жбан“.
 „Як у тебе грошей жбан, я за тебе дочку ддам, я за тебе дочку ддам“
 У суботу змовлялись, а в неділю вінчались, а в неділю вінчались,
 Та до Києва вертались, свого роду питались, свого роду питались.
 „Скажи мені, серденько, якого ти родоньку, якого ти родоньку?“
 „Я із роду Йванівна, а по батьку Карпівна, а по батьку Карпівна.
 Скажи ж, серце, правдоньку, якого ти родоньку, якого ти родоньку?“
 „Я з роду Іваненко, а по батьку Карпенко, а по батьку Карпенко“.
 Да бодай попи пропали, брата й сестру звінчали, брата й сестру звінчали.
 Ходім, сестро, ярами, розсіємось цвітами, розсіємось цвітами
 Ой ти будеш синій цвіт, а я буду жовтий цвіт, а я буду жовтий цвіт.
 Будуть люди цвіти рвать, із нас гріхи избирать, із нас гріхи избирать.
 Ходім, сестро, горою, розсіємось травою, розсіємось травою
 Будуть люди косити, за нас бога просити, за нас бога просити.
 Да чи се ж тая травиця, що з братіком сестриця, що з братіком сестриця“

ПІСНІ ІСТОРИЧНІ

1. ПРО БАЙДУ

Andante

Ой п'є Бай - да мед - го - рі - лоч - ку та не день, не ніч - ку,
та не го - ди - ноч - ку, та не день, не ніч - ку, та не го - ди - ноч - ку.

Ой п'є Байда мед-горілочку
Та не день, не нічку, та не годиничку. (2)
Прийшов до його цар турецький:
„Ой що ж ти робиш, Байдо молодецький?“ (2)
„Ой п'ю, царю, мед-горілочку
Та не день, не нічку, та не годиничку.“ (2)
„Покинь, Байдо, байдувати,
Сватай мою дочку та йди царювати.“ (2)
„Твоя дочка поганая,
Гей, а твоя віра, віра проклятая.“ (2)
Ой як крикне цар турецький
Та на свої слуги, слуги молодецькі: (2)
„Візьміть Байду, ізв'яжіте,
Та за ребро гаком, гаком зачепіте!“ (2)
Взяли Байду ізв'язали
Та за ребро гаком, гаком зачіпали. (2)
Висять Байда на дубочку
Та не день, не два та й не одну нічку. (2)
Прийшов до його цар турецький:
„Ой, що ти бачиш, Байдо молодецький?“ (2)
„Бачу, царю, два дубочки,
А на тих дубочках сидять голубочки. (2)
Позволь, царю, лука взяти,
Тобі на вечерю голубочки зняти.“ (2)
Ой як стрельнув Байда з лука
Та попав царя поміж самі вуха, (2)
А царицю в потилицю,
А цареву дочку в саму головочку. (2)
„Тобі, царю, в землі гнити,
Байді молодому мед-горілку пити.“ (2)

2. ЗАЖУРИЛАСЬ УКРАЇНА

Andante

1. За - жу - ри - лась У - кра - ї - на,
2. Ой ма - лень - ких ви - топ - та - ви - ла,

що ні - де про - жи - ти:
ве - ли - ких за - бра - ла;

гей, ви - топ - та - ла ор - да кінь - ми
гей, на - зад ру - ки по - стя - га - ла,

ма - лень - кі і ді - ти.
під ха - на по - гна - ла.

3. ПРО КОЗАКА СОФРОНА (СУПРУНА)

Poco maestoso

Ой та не знав ко - зак, ой та не знав Со - фрон,
 як сла - вонь - ки за - жи - ти, гей, зі брав вій - сько
 сла - не за - по - розь - ке, та й пі - шов ор - ду
 би - ти. Гей, зі брав вій - сько сла - не за - по - розь - ке,
 та й пі - шов ор - ду би - ти.

Ой та не знав козак, ой та не знав Софрон, як славоньки зажити,
 Гей, зібрав військо славне запорозьке, та й пішов орду бити. (2)
 Ой у неділю рано пораненьку Софрон із ордою стаяся,
 А в понеділок в обідню годину сам в неволеньку попався. (2)
 „Ох і ти, козаче, козаче Софроне, а де ж твої прегромкі рушниці?“
 „Гей, мої рушниці в хана у світлиці, сам я молод у темниці“. (2)
 „Ох і ти, козаче, козаче Софроне, а де ж твої воронії коні?“
 „Гей, мої коні в хана на припоні, сам я молод у неволі. (2)
 Ох, і виведіте мене, виведіте на високу могилу,
 Гей, нехай стану, глину, подивлюся я на свою Україну. (2)
 А з тії могили видно всі країни, сизокрил орел літає,
 Гей, стоїть військо, славне запорозьке, та як мак процвітає!“ (2)

4. ПРО МОРОЗЕНКА

Moderato con moto

Ой Мо - ро - зе, Мо - ро - зен - ку,
ой ти слав - ний ко - за - че, за то - бо - ю
та й Мо - ро - зен - ку у - ся У - кра - ї - на пла - че.

Ой Морозе, Морозенку,
Ой ти, славний козаче,
За тобою та й Морозенку
Уся Україна плаче.
Ой не так же Україна,
А як славнее військо...
Заплакала та Морозиха
Та ідучи на місто.
„Ой не плач же, Морозихо,
Та не плач, не журися.
Іди з нами, з нами молодцями
Та меду-вина напийся!“
„Чомусь мені, миле браття,
Та мед-вино не п'ється.
Гей, коло моїх та ворітечок
Москаль із ордою б'ється.
Нехай б'ється, нехай б'ється:
Йому бог не pomoже.
Гей! як приїде мій син Морозенко,
То він всю орду положе!“
Як приїхав Морозенко
Та до тесових воріт,
Гей, та й познімав туркам, ще й татарам
Усім голови із пліч.

(Дажківка під Черкасами)

5. ПРО НЕЧАЯ

Con moto

1. З-за тем . но . го лі - су, з зе . ле . но . го
 * 2.
 * 3.
 4. Ой як гля . нув ко . зак Не . чай на ти - хи - ї
 * 5.
 6. Ой як гля . не ко . зак Не . чай у яе - ну ква -
 7. Ой як крик . нув ко . зак Не . чай на хлоп . ця ма -
 8. Ме . ні во . ро - но - го, со - бі бу . ла -
 9. Не вспів ко . зак, не вспів Не . чай на ко . ни - ка
 10. Не вспів ко . зак, не вспів Не . чай на ко . ни - ка
 11. Ой по . ї . хав ко . зак Не . чай і . сти - ха по

- га - ю, 1. ой крик - ну - ли ко - за - чень - ки!
 2. сво - ю сла - ву ко - заць - ку - ю
 3. він дасть ме - ні впо - ру зна - ти,
 во - ди, 4. а вже лях - ків со - рок ти - сяч
 5. з ку - ма - се - ю Хмель - ниць - ко - ю
 - тир - ку, 6. а вже лях - ків, а вже пан - ків,
 - ло - го: 7. сід - лай, сід - лай, ма - лий хлоп - че,
 - но - го, 8. та за - же - нем вра - жих лях - ків
 впа - сти, 9. як став лях - ків, як став пан - ків,
 сі - сти, 10. як став лях - ків, як став пан - ків,
 рин - ку, 11. за ним, за ним пан Чар - нець - кий,

1. Вгі - кай - мо, Не - ча - ю!
 2. під - но - ги топ - та - ти?
 3. ко - ли у - ті - ка - ти.
 4. хо - ро - шо - ї - вро - ди.
 5. мед - ви - но кру - жа - є.
 6. як ор - лів на - рин - ку.
 7. ко - ня во - ро - но - го.
 8. аж до По - ло - но - го.
 9. як сно - пи - ки кла - сти.
 10. як ка - пус - ту сік - ти.
 11. пій - мав за - чу - прин - ку.

2. Ой як же ми, па - но - ве - мо - лод - ці,

бу - дем у - ті - ка - ти, 3. Єсть у ме - не
 5. Ко - зак Не - чай,

3. хло - пець Шпак, то мій вір - ний ко - зак,
 5. ко - зак Не - чай на те не вва - жа - є,

6. ГЕЙ, ПОСЛУХАЙТЕ, ГЕЙ, ПОВІДАЙТЕ

Marciale

Гей, по-слу-хай-те, гей, по-ві-дай-те, що на Вкраї-ні пов-

-ста-ло: що за Да-ше-вим, під Со-ро-ко-ю,

1. мно-же-ство шлях-ти про-па-ло; 2. мно-же-ство шлях-ти про-па-ло.

Гей, послушайте, гей, повідайте,
 Що на Україні повстало:
 Що за Дашевим, під Сорокою,
 Множество шляхти пропало. } *Двічі*
 Гей, Перебийніс, водить немного,
 Сімсот козаків з собою,
 Рубає мечем голови з плечей,
 А решту топить водою. } *Двічі*
 Ой пий же, шляхто, води з калюжі,
 Води болотнянії,
 А що пивали на тій Україні,
 Вина та меди ситнії. } *Двічі*
 Дивують панки, вражії синки,
 А що козаки вживають.
 Вживають вони шуку-рибаху } *Двічі*
 Ще й саламаху з водою. } *Двічі*
 Ой чи бач, враже, що наш Хмельницький,
 На жовтім піску підбився?

Од нас козаки, од нас юнаки,
 Ні один ворог не вкрився. } *Двічі*
 Ой чи бач, враже, як козак пляше,
 На сивім коні горою.
 З мушкетом стане, аж серце в'яне,
 Ворог од жаху вмирає. } *Двічі*
 Ой чи бач, враже, що по Случ наше,
 По Костянуу могилу?
 Як не схотіли, забунтували } *Двічі*
 Та й утерали Україну. } *Двічі*
 Ой та зависла шляхта, зависла,
 Як чорна хмара на Вислі,
 Не попустимо шляхту із Польщі, } *Двічі*
 Поки нашої живності. } *Двічі*
 Гей, ну, козаки, гей, та у скоки,
 Та заберімося в боки,
 Загнали шляхту геть аж за Вислу, } *Двічі*
 Не вернеться і в три роки. } *Двічі*

7. ОЙ НА ГОРІ ТА ЖЕНЦІ ЖНУТЬ ¹

Moderato, marciale

Ой на го - рі та жен - ці жнуть, ой на го - рі
та жен - ці жнуть; а по - під го - ро - ю, по - під зе - ле - но - ю
ко - за - ки йдуть, ко - за - ки йдуть.

Ой на горі та женці жнуть,
Ой на горі та женці жнуть;
А по під горою, по під зеленою
Козаки йдуть, козаки йдуть.
Попереду Дорошенко,
Попереду Дорошенко
Веде своє військо славне запорізьке,
Хорошенько, хорошенько.
Посередині пан хорунжий,
Посередині пан хорунжий,
Під ним кониченько, під ним вороненький
Сильно дужий, сильно дужий.
А позаду Сагайдачний,
А позаду Сагайдачний,
Що проміняв жінку на тютюн та люльку,
Необачний, необачний!
Гей, вернися, Сагайдачний,
Гей, вернися, Сагайдачний,
Візьми свою жінку, віддай мені люльку,
Необачний, необачний!
Мені з жінкою не возиться, мені з жінкою не возиться,
А тютюн та люлька козаку в дорозі
Знадобиться, знадобиться.
Гей, хто в лісі, озовися!
Гей, хто в лісі, озовися!
Та викрешем вогню, та запалим люльку,
Не журися! Не журися!

(Полтавщина)

8. МАКСИМ КОЗАК ЗАЛІЗНЯК

Allegro alla marcia

Мак . сим ко . зак За . ліз . няк, ко . зак з За . по . рож . жя,
 як ви . ї . хав на Укра . ї . ну як пов . на . я ро . жа.

Максим козак Залізняк, козак з Запорожжя,
 Як виїхав на Україну, як повная рожа.
 Зібрав війська сорок тисяч в місті Жаботині,
 Обступили город Умань у Ідній годині.
 Обступили город Умань, покопали шанці,
 Як вдарили з семи гармат у середу вранці.
 Як вдарили з семи гармат у середу вранці,
 Накидали у годину панів повні шанці.
 Не їдная панська вдова з города втікала,
 Не їдная бідна мати із дітьми прощалась.
 Не їдная панські кудрі з горя поривала,
 Не їдная чорнявая по милім ридала.
 Отак козак Залізняк за родину бився,
 І за тее вічній слави в внуках заручився.

9. ПРО БОНДАРІВНУ

Moderato

9.
 The musical score is written on a single treble clef staff in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). It consists of three lines of music. The first line begins with a treble clef, a key signature of one sharp, and a 3/4 time signature. The tempo is marked 'Moderato'. The melody is written in a single line with various note values and rests. The second line continues the melody, featuring a repeat sign and a fermata over a note. The third line concludes the piece with a final cadence.

 У міс - теч - ку Бо - гу - слав - ку Каньов - сько - го

 па - на, там гу - ля - ла Бон - да - рів - на,

 як пиш - на я па - ва.

У містечку Богуславку Каньовського пана,
 Там гуляла Бондарівна, як пишная пава.
 Ой в містечку Богуславку сидить дівок купка,
 Межи ними Бондарівна, як сива голубка.
 Прийшов до них пан Каньовський, та й шапочку ізняв,
 Обійняв він Бондарівну, та й поцілував.
 „Ой не годен пан Каньовський мене цілувати,
 Тільки годен пан Каньовський мене роззувати!“
 Ой шепнули люди добрі Бондарівні тихо:
 „Тікай, тікай Бондарівно, буде тобі лихо!“
 Ой тікала Бондарівна з високого мосту,
 Сама ж вона хороша, хорошого зросту.
 Ой тікала Бондарівна помежи домами,
 А за нею два жовніри з голими шаблями.

А на тій Бондарівні червоні стрічки,-
Куди вели Бондарівну,-скрізь криваві річки.
А на тій Бондарівні червона спідниця,
Де стояла Бондарівна,-кривава криниця.
Ой повели Бондарівну помежи крамниці,-
Прицілився пан Каньовський з срібної рушниці.
„Ой чи хочеш, Бондарівно, ізо мною жити?
А чи волиш, Бондарівно, в сирій землі гнити?“
„Ой волю я, пан Каньовський, в сирій землі гнити,
Ніж з тобою поневолі на цім світі жити.“
Ой як тільки Бондарівна та цее сказала,
Ой вистрелив пан Каньовський, Бондарівна впала.
„Ой ідіте до Бондаря, дайте батьку знати:
Нехай іде свою дочку на смерть наряжати!“
Ой посунув пан Каньовський по столу таляри:
„Оце ж тобі, старий Бондар, за личко рум'яне.
Ой, на ж тобі, старий Бондар, талариків бочку:
Оце ж тобі, старий Бондар, за хорошу дочку.“
Ой вдарився старий Бондар в стіну головою:
„Дочко ж моя, Бондарівно, пропав я з тобою.“
Ой поклали Бондарівну на тесову лавку,
Доки сказав пан Каньовський викопати ямку.
Лежить, лежить Бондарівна сутки ще й годину,
Поки сказав пан Каньовський зробити домовину.
Ой вдарили усі дзвони, музики заграли,-
А вже ж дівку Бондарівну навіки сховали.

(Київщина)

10. ОЙ НАСТУПАЄ ТА ЧОРНА ХМАРА

Andante

Ой на - сту - па - є та чор - на хма - ра, став дощ
 на - кра - патъ. *ten.* Ой там зби - ра - лась бід - на го - ло - та
 до корч - ми гу - лять. 2. Тем - на хма - ра на - сту - пи - ла,
 став до - щик і - ти, бла - го - сло - ви,
 о - та - ма - не, на - мет на - п'я - сти.

Ой наступає та чорна хмара, став дощ накрапати.
 Ой там збиралась бідна голота до корчми гулять. (2)

Темна хмара наступила, став дощик іти;
 Благослови, отамане, намет нап'ясти. (2)

Ой нап'яли козаченьки червоний намет,
 Та й п'ють вони горілочку ще й солодкий мед. (2)

Усі пани, усі дуки у наместі сіли,
 Наша браття сіромашня та й не посміли. (2)

Наша браття сіромашня та й не посміли.
 Взяли кварту горілки з жарту, на дощі сіли. (2)

Прийшов же наш отаман, стало йому жаль,
 Над своєю голотою жупан свій розп'яв. (2)

Іде багач, іде дукач, вихваляється
 Із нашої голотоньки насміхається. (2)

Ой як крикне пан-отаман на свою силу:
 Візьміть, візьміть превража дуку, вибийте в шию. (2)

Один бере за чуприну, другий дуку б'є:
 Не йди, не йди, превражий дуко, де голота ще. (2)

Пішов багач, пішов дукач і не оглядавсь,
 Десятому заказував, щоб не насміхавсь. (2)

(з Херсонщини і Полтавщини)

11. ОЙ ЩО Ж БО ТО ТА Й ЗА ВОРОН

Poco maestoso

(2 голоса соло)

1. Ой що ж бо то та й за во-рон, що по мо-рю
 2. Ой зби-рай-те-ся, па-но-ве-мо-лод-ці та все на-род
 3. Ой що ж бо то, па-но-ве-мо-лод-ці, щось у хма-рі,

1. кря - ка-е?.. Ой що ж бо то за бур-ла-ка,
 2. мо - лодий; гей, та по-ї - дем, па-но-ве-мо-лод-ці,
 3. хма - рі гу-де? Ой щось - бо нам, па-но-ве-мо-лод-ці,

Più maestoso

1. що всіх бур-лак зби-ра-е? 4. Рос-ти, рос-ти
 2. у той лі-сок Ле-бе-дин. 5. Рос-ти, рос-ти
 3. за при-го-донь-ка бу-де.

4. а клен-дре-во, рос-ти вго-ру ви-со-ко!
 5. а клен-дре-во, рос-ти вго-ру ще ви-ще!

4. По-хо-ва-ли па-на о-та-ма-на
 5. По-хо-ва-ли па-на о-та-ма-на

4. в си-ру зем-лю гли-бо-ко.
 5. в си-ру зем-лю ще глїб-ше.

(з Чернігівщини.)

12. ТА ЗАБІЛІЛИ СНІГИ

Molto maestoso

(со́ло)

Та за . бі . лі . ли сні . ги, за . бі . лі . ли
бі . лі, ще й ді . бро вонь . ка,
ще й ді . бро вонь . ка. Та за . бо . лі . ло
ті . ло бур . лаць . ке . е бі . ле,
ff ще й го . ло вонь . ка. *D.C.*

Та забілили сніги, забілили білі,
 Ще й дібровонька, ще й дібровонька.
 Та заболіло тіло бурлацькеє біле,
 Ще й головонька, ще й головонька.
 Ніхто не заплаче по білому тілу,
 По бурлацькому, по бурлацькому.
 Ні отець, ні мати, ні брат, ні сестриця,
 Ні жона його, ні жона його.
 А тільки заплаче по білому тілу
 Товариш його, товариш його.
 „Прости ж мене, брате, вірний товаришу,
 Може я й умру, може я й умру!
 Зроби ж мені, брате, вірний товаришу,
 З клен-древа труну, з клен-древа труну!

Поховай мене, брате, вірний товаришу,
 В вишневім саду, в вишневім саду!
 В вишневім садочку, на жовтім пісочку
 Під рябиною, під рябиною.
 Рости, рости, дерево, тонке, високеє,
 Кучерявее, кучерявее!
 Та розпусти гілля зверху до кореня,
 Лист додолоньку, лист додолоньку.
 Укрий мое тіло, бурлацькеє біле.
 Ще й головоньку, ще й головоньку!
 Та щоб мое тіло, бурлацькеє біле,
 Та й не чорніло, та й не чорніло!
 Од ясного сонця, од буйного вітру
 Та й не марніло!“

13. У КИЄВІ НА РИНКУ

Allegro non troppo

У Ки - е - ві на рин - ку, у Ки - е - ві
на рин - ку п'ють чу - ма - ки го - ріл - ку.

The musical score is written on two staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a 3/4 time signature. The tempo marking 'Allegro non troppo' is placed above the staff. The melody consists of eighth and quarter notes. The second staff continues the melody, featuring a change in time signature to 6/4 and then back to 3/4. The lyrics are written below the notes.

У Києві на ринку,
 У Києві на ринку
 П'ють чумаки горілку.
 Ой п'ють вони, гуляють,
 Ой п'ють вони, гуляють,
 На шинкарку гукають:
 „Шинкарочко молода,
 Шинкарочко молода,
 Усип меду ще й вина“.
 „Ой не всиплю, не продам,
 Ой не всиплю, не продам,
 Бо у тебе жупан дран“.
 „Хоч у мене жупан дран,
 Хоч у мене жупан дран.
 Зате в мене грошей жбан“.
 „Як у тебе грошей жбан,
 Як у тебе грошей жбан,
 Я за тебе дочку ддам“.
 „Хоч не дочку, наймичку,
 Хоч не дочку наймичку,
 Хорошу хазяечку“.

(Херсонщина)

14. ОЙ ПО ГОРАХ А СНІГИ БІЛІЮТЬ

Andante tranquillo

Ой по го - рах а сні - ги бі - лі - ють,

по до - ли - нах у - се цві - туть ма - ки.

Ой по горах а сніги біліють,
 По долинах усе цвітуть маки.
 Ой то ж не маки, то наші козаки,
 А козаки усе новобранці.
 А козаки усе новобранці,
 Що побрали у неділю вранці.
 У неділю, ой та до схід сонця,
 Сіла мати у віконця.
 Сіла мати, ой та у віконця,
 Кличе сина, сина запорожця:
 „Ходи, сину, сй та додомоньку,
 Змию тобі, ой та головоньку“.
 „Ізмий, мати, ой та своїй дочці,
 Своїй дочці, ой та шинкарочці.
 Мені змиє, ой та дрібний дощик,
 А провіють, ой та буйні вітри“.

(Полтавщина)

15. КОМУ ВОЛЯ, А КОМУ НЕВОЛЯ

Andante sostenuto

Ко му во ля, а ко му не
во ля, гей, ні хто ж не зна є
мо го го ря.

Кому воля, а кому неволя,
Гей, ніхто ж не знає мого горя.
Мое горе, горе не якеє,
Гей, мое горе великеє.
Білі ручки нічого не роблять,
А білії ніжки далеко не ходять.
Тільки ходять у сад, у садочок,
Гей, щипать ягід, ягідочок.
Вони ягід, ягід не нарвали,
Тільки соловейка розпитали:
„Соловейку, ой ти малесенький,
Гей, скажи правду, де мій милесенький?“
„Ой твій милий у дальніх сторонах,
Ходить, заробляє усе по заводах.
Ой твій милий не буде до хати,
Бо його погнали уже у солдати“.

16. ПІСНЯ ПРО КУПЕР'ЯНА ЦЕХМЕЙСТЕРА

З побуту волинських цехових братчиків, за давніх часів, коли на Україні правувалися люди Магдебурзьким правом.

Andante

Не - хай же нас бог ря - ту - є, що наш бать - ко

не стат - ку - є: бе - ре Йва - на і Де - м'я - на,
Пет - ра, Гри - ця і Сте - па - на,

Мак - си - ма, Се - ме - на ще й Те - реш - ка.

Poco maestoso

Зі - бра - ла - ся, кум - па - ні - я
не - ве - лич - ка, а - ле чес - на.

Од - ні сі - ли по о - дин бік, дру - гі сі - ли по дру - гий бік,

Ку - пер' - ян най - стар - ший - по - се - ре - ди - ні.

mf

Зі - бра - ли - ся ми та всі туч - ки

> (голосно)

не про - сті - лю - ди, все - ре - міс - нич - ки:

p

то пи - са - рі, то ма - ля - рі, то ко - ва - лі, то слю - са - рі,

то му - зи - ки, то дзво - на - рі, то шев - чи - ки, то кра - ма - рі,

ви - но - ва - ри й пи - во - ва - ри, Ку - пер' - ян - цех - мей - стер

Ой дай же нам, гос - по - ди,
над со - ло - мо - ю. Ой дай нам,

що ми зібрались, що ми собі трошечки
гос - по - ди, що ми собі

по - на - пи - ва - лись! Хто ма - ю - чий,
по - на - пи - ва - лись. хто ба - га - тий,

хто по - кір - ний, хто вро - дли - вий, хто хо - ро - ший,
хто за - взя - тий, хто вро - дли - вий,
ко - му те - чуть зрі - чок гро - ші, а Ку - пер' - ян ка ї же:

Più mosso

„Я весь у зло - ті!“ Бі - жить Ган - на ще й Те - тя - на -
стра - шать бать - ка Ку - пер' - я - на, бі - жить Ган - на ще й Да - нил - ко:

Sostenuto

„Ті - кай, тат - ку, ку - ди вид - ко! Ось ма - му - ня йде -

Од - ні ка - жуть: дру - гі ка - жуть:
всім бі - да бу - де!“ „Іс - крий мо - ся!“, „Признай мо - ся!“,

о - дин ка - же: дру - гий ка - же:
„Ся - дім ти - хо!“, „Бу - де ли - хо!“,

а Ку - пер' - ян ка - же: „Я - кось - то бу - де!“

ДОДАТОК

ПІСНІ ДИТЯЧІ, МОЛОДЕЧІ, ВЕСЕЛІ

145

1. ОЙ НА ГОРІ ЖИТО, - СИДИТЬ ЗАЙЧИК

Allegretto

1. Ой на го - рі жи - то, - сидить зай - чик, він ніж - ка - ми
2. Ой на го - рі греч - ка...
3. Ой на го - рі про - со...

че - бе - ря - є. Ко - ли б та - кі ніж - ки ма - ла, то б я ни - ми

че - бе - ря - ла, як той зай - чик, як той зай - чик!

2. ОЙ ЩО Ж ТО ЗА ШУМ УЧИНИВСЯ

Andante

Ой що ж то за шум у - чи - нив - ся,

що ко - мар та на му - сі о - же - нив - ся!

Ой що ж то за шум учинився,
Що комар та на мусі оженився!
Та взяв собі жінку невеличку,
Що не вмє шити-мити, ні варити.
Полетів же комар в чисте поле,
В чистее поле, в зелену діброву.
Ой сів же комар на дубочку,
Звісив свої ніженьки к кореньочку.
Де не взялася шура-бура,
Вона того комарика з дуба здула.

Ой упав же комар на помості,
Поламав, потрощив ребра й кості.
Зібралися генерали,
Вони тому комарику труну збудували.
Збудувавши труну, положили,
Червоною китайкою тіло вкрили!
Ой що ж то лежить за покойник?
Ой чи цар, генерал, чи полковник?
Ой не цар, генерал, не полковник,
То ж старої мушки любовник!

Варіант

Прилетіла мушка жалкувати:
 Де ж цього комарика поховати?
 Поховали його край дороги,
 Куди їде цар, князь і полковник.
 Ой що ж це лежить за покойник?
 Чи се царь, чи се князь, чи полковник?
 Ой це ж бо лежить комарище,
 Славною війська козачище!

(Полтавщина)

3. ХОДИТЬ ГАРБУЗ ПО ГОРОДУ

Moderato

Хо-дить гар-буз по го-ро-ду, пи-та-еть-ся сво-го ро-ду:

„А чи жи-ві, чи здо-ро-ві всі ро-ди-чі гар-бу-зо-ві?

А чи жи-ві, чи здо-ро-ві всі ро-ди-чі гар-бу-зо-ві?“

Ходить гарбуз по городу, питается своего роду:

„А чи живі, чи здорові всі родичі гарбузові?

А чи живі, чи здорові всі родичі гарбузові?“

Обізвалась жовта диня, гарбузова господня:

Приспів: „Іще живі, ще здорові всі родичі гарбузові,
Іще живі, ще здорові всі родичі гарбузові“.

Обізвались огірочки, гарбузові сини й дочки:

Приспів.

Обізвались буряки, гарбузові свояки:

Приспів.

Обізвалась бараболя, а за нею і квасоля:

Приспів.

Обізвався старий біб: „Я іздержав увесь рід!

Ой ти, гарбуз, ти перистий, і з чим тебе будем їсти?“

„Мяску пшона, шматок сала, от до мене вся приправа“.

4. ТА ОРАВ МУЖИК КРАЙ ДОРОГИ

Andante

Та о - рав му - жик край до - ро - ги, та о - рав му - жик
край до - ро - ги. Гей, цоб! Край до - ро - ги!
Гей, цоб! Тпру! Гей! Край до - ро - ги, гей!

Та орав мужик край дороги,
Та орав мужик край дороги.
Гей, цоб! Край дороги!
Гей, цоб! Тпру! Гей!
Край дороги, гей!

В його воли круторогі,
Та в його воли круторогі.
Гей, цоб! Круторогі!
Гей, цоб! Тпру! Гей!
Круторогі, гей!

А погоничі чорноброві,
А погоничі чорноброві.
Гей, цоб! Чорноброві!
Гей, цоб! Тпру! Гей!
Чорноброві, гей!

Та повісив торбу на березі,
Та повісив торбу на березі.
Гей, цоб! На березі!
Гей, цоб! Тпру! Гей!
На березі, гей!

А вже ж тую торбу дівки вкрали,
А вже ж тую торбу дівки вкрали.
Гей, цоб! Дівки вкрали!
Гей, цоб! Тпру! Гей!
Дівки вкрали, гей!

А вже ж тая торба з пирогами,
А вже ж тая торба з пирогами.
Гей, цоб! З пирогами!
Гей, цоб! Тпру! Гей!
З пирогами, гей!

А начиняна горобцями,
А начиняна горобцями.
Гей, цоб! Горобцями
Гей, цоб! Тпру! Гей!
Горобцями, гей!

5. А ВЖЕ ЧУМАК ДОЧУМАКУВАВСЯ

Allegretto

А вже чу-мак до-чу-ма-ку-вав-ся, про-дав шта-ни
та й у бо-ки взя-вся, Ой ти, чу-ма-че-не-
Ой ти, чу-ма-че-го-
-бо-же, чом ти не ро-биш, як го-же?
-луб-че, чом ти не ро-биш, як луч-че?

А вже чумак дочумакувався,
Продав штани та й у боки взявся.
Ой ти, чумаче-небоже,
Чом ти не робиш як гоже?
Ой ти, чумаче-голубче,
Чом ти не робиш, як лучче?
Ой продала дівчина юпку
Та купила козакові люльку;
Люльку за юпку купила,
Вона ж його вірно любила! } *Дівчи*
Ой продала дівчина гребінь
Та купила козакові креміль;
Креміль за гребінь купила,
Вона ж його вірно любила! } *Дівчи*
Ой продала дівчина сало

Та купила козаку кресало;
Кресало за сало купила,
Вона ж його вірно любила! } *Дівчи*
Ой продала дівчина керсет
Та купила козакові кисет;
Кисет за керсет купила,
Вона ж його вірно любила! } *Дівчи*
Коли б мені тютюн та люлька,
Коли б мені жінка Ганнулька,
Я б її цілував, милував,
Ще б для неї куховарочку наняв! } *Дівчи*
Ой на горі вовчики трублять,
Чогось мене хлопці не люблять.
Ой зберіть, хлопці, по грошу,
Купіть мені стьожку хорошу! } *Дівчи*

6. ПІШЛА МАТИ НА СЕЛО

Allegro gajo

1. Пішла ма-ти на се-ло грець-кой му-ки ку-пу-ва-ти,
 2. З по-мій-ни-ці во-ду бра-ла, гре-ча-ни-ки у-чи-ня-ла,
 3. На-ї-ха-ли па-ни-чі, гре-ча-ни-ки у пе-чі,
 4. Си-дить бать-ко кі-нець стола по-ві-сив-ши ву-ха,
 5. Ой гоп! не по-ма-лу я по-ши-ла шта-ни з ва-лу,

1. гре-ча-ни-ки у-чи-ня-ти, сво-їх ді-ток го-ду-ва-ти.
 2. гре-ча-ни-ки у-чи-ня-ла, сво-ї ді-ти го-ду-ва-ла.
 3. на-ї-ха-ли ко-пи-та-ни, гре-ча-ни-ки по-ха-па-ли.
 4. от-так вся-ко-му бу-ва-є, а хто жі-нок слу-ха.
 5. і по-ши-ла, і на-ді-ла, ка-жуть лю-ди - не до ді-ла.

Гоп, мо-ї гре-ча-ни-ки, гоп, мо-ї бі-лі,

чо-гось мо-ї гре-ча-ни-ки на шко-ри-ні сі-ли.

7. ОЙ ХОДИЛА ДІВЧИНА БЕРЕЖКОМ

Allegro

Ой хо - ди - ла дів - чи - на | бе - реж - ком,

за - га - ня - ла се - ле - зе - ня ба - тіж - ком,

за - га - ня - ла се - ле - зе - ня ба - тіж - ком:

Ой ходила дівчина бережком, (2)
Заганяла селезеня батіжком: (2)

„Іди, іди, качуре, додому, (2)
Продам тебе циганові рудому“: (2)

За три копн качура продала, (2)
А за копу дударика найняла: (2)

„Заграй мені, дударяку, на дуду, (2)
Нехай же я своє горе забуду“: (2)

„Коли б тобі горенько та печаль, (2)
То б ти вийшов на вулицю та й кричав; 2)

А то ж тобі горенька немає; (2)
Ой хто ж тобі сі кучері звиває?“ (2)

„Була в мене дівчина Уляна, (2)
Вона мені сі кучері звивала; (2)

Була в мене дівчина Орися, (2)
Тоді в мене сі кучері вилися; (2)

Була в мене дівчина Варвара, (2)
Вона ж мені кучері порвала“: (2)

8. КОЛИ Б МЕНІ, ГОСПОДИ, НЕДІЛІ ДІЖДАТИ

Allegro scherzando

Ко - ли б ме - ні, гос - по - ди, не - ді - лі ді - жда - ти.

Сю - ди, ту - ди, он ку - ди, не - ді - лі ді - жда - ти. - жда - ти.

Коли б мені, господи, неділі діждати, (2)
 Сюди, туди, он куди, неділі діждати. (2)
 То пішла б я до роду гуляти, (2)
 Сюди, туди, он куди, до роду гуляти. (2)
 А у мене увесь рід багатий, (2)
 Сюди, туди, он куди, увесь рід багатий. (2)
 Будуть мене часто частувати, (2)
 Сюди, туди, он куди, часто частувати. (2)
 А я буду повну випивати, (2)
 Сюди, туди, он куди, повну випивати. (2)
 Як пішла я та додомоньку, (2)
 Сюди, туди, он куди, та додомоньку. (2)
 Та не в хату, а під віконечко, (2)
 Сюди, туди, он куди, а під віконечко. (2)
 Аж свекруха та й у печі топить, (2)
 Сюди, туди, он куди, та й у печі топить. (2)
 А свекорко сирі бичі парить, (2)
 Сюди, туди, он куди, сирі бичі парить. (2)
 А мій милий дитину колише, (2)
 Сюди, туди, он куди, дитину колише. (2)
 Ой ну, люлі, мале дитя, спати! (2)
 Сюди, туди, он куди, мале дитя, спати! (2)
 Пішла мати до роду гуляти, (2)
 Сюди, туди, он куди, до роду гуляти. (2)
 А ми підем її заганяти, (2)
 Сюди, туди, он куди, її заганяти. (2)

9. НА ВГОРОДІ КАЛИНОНЬКА

Allegretto gajo

На вго - ро - ді ка - ли - нонь - ка, по до - ро - зі
 те - рен, лю - бив же я дів - чи - нонь - ку,
 лю - блю і те - пе - ра. Ой жаль, жаль,
 жаль ме - ні бу - де, візь - муть і - і лю - ди,
 мо - я не бу - де. 1. де. 2. де. *D. C.*

На вгороді калинонька,
 По дорозі терен,
 Любив же я дівчиноньку,
 Люблю і тепера.

Приспів: Ой жаль, жаль, жаль мені буде,
 Візьмуть її люди, моя не буде. } *Двічі*

Ой у полі криниченька ізрублена,
 Та вже ж моя дівчинонька полюблена.

Приспів.

А вже з тії криниченьки орли воду п'ють,
 А вже мою дівчиноньку до шлюбу ведуть.

Приспів.

Один веде за рученьку, другий за рукав,
 Третій стоїть—серце болить: любив та не взяв.

Приспів.

10. НЕ ТОПИЛА, НЕ ВАРИЛА

Allegro moderato

Не то - пи - ла, не ва - ри - ла,
 на при - піч - ку жар, жар, жар!
 Як я пі - ду з цьо - го се - ла,
 ко - мусь бу - де жаль, жаль!

Не топила, не варила,
 На припічку жар, жар, жар!
 Як я піду з цього села,
 Комуś буде жаль, жаль!

Не топила, не варила,
 На припічку димно, димно!
 Як я піду з цього села,
 Комуś буде дивно!

Не топила, не варила,
 На припічку попіл, попіл!
 Як я піду з цього села,
 Зостанеться сокіл.

Не топила, не варила,
 На припічку каша, каша!
 Прощавайте, сусідоньки,
 Тепер я не ваша.

11. ОЙ ЛУГАМИ ЙДЕМ

Moderato

Ой лу-га - ми йдем, бе-ре-га - ми йдем, па-суть-ся та-ся - та,

па-суть-ся та-ся - та, ой па-суть - ся та - ся - та.

Ой лугами йдем,
 Берегами йдем,
 Пасуться тасята. (з)
 Ой туди ж ми йдем,
 Ой туди ж ми йдем,
 Де гарні дівчата. (з)
 Ой лугами йдем,
 Берегами йдем,
 Пасуться індик. (з)
 Ой туди ж ми йдем,
 Ой туди ж ми йдем,
 Де грають музики. (з)
 Ой лугами йдем,
 Берегами йдем,
 А там вовки трублять. (з)
 Ой туди ж ми йдем,
 Ой туди ж ми йдем,
 Де нас вірно люблять. (з)

12. ОЙ УЧОРА ОРАВ

Moderato con moto

Ой у - чо - ра о - рав і сьо - го - дні о - рав,
гей, хто ж то - бі, мо - є сер - день - ко,
во - ли по - га - няв?

Ой учора орав і сьогодні орав,
Гей, хто ж тобі, моє серденько, воли поганяв? (2)
Поганяла мені та дівчина моя,
Чорнявая, чорнобривая Галочка моя. (2)
І учора косив, і сьогодні косив;
Гей, хто ж тобі, моє серденько, обідать носив? (2)
Приносила мені та дівчина моя,
Чорнявая, чорнобривая Галочка моя. (2)
Що по той бік гора, і по сей бік гора,
Поміж тими та гірочками котилась зоря. (2)
Ох і то ж не зоря, то дівчина моя,
Чорнявая, чорнобривая по водицю йшла. (2)
А я за нею, як за зорею,
На воронім та кониченьку поїд горою. (2)
Ой дівчино моя, та напій же коня
З рубленої та криниченьки, з повного відра. (2)
Ой козаченьку мій, та коли б я твоя,
Взяла б коня за шовковий повід та й напоїла. (2)
Ой дівчино моя, та сідай на коня,
Гей, поїдем чистим полем до мого двора. (2)

13. ОЙ ЛЮБИВ ТА КОХАВ

Andantino

Ой лю - бив та ко - хав, со - бі дів - чи - ну мав,
гей, як у са - ду ви - шня;
за ли - хи - ми людь - ми та за во - ро - га - ми
гу - ля - ти не вий - шла,
за ли - хи - ми людь - ми, та за во - ро - га - ми
гу - ля - ти не вий - шла.

Ой любив та кохав, собі дівчину мав,
Гей, як у саду вишня;
За лихими людьми та за ворогами гуляти не зийшла. (2)
Покидаю тебе, серденьтко моє,
Гей, единому богу,
А сам я піду, а сам я поїду в далеку дорогу. (2)
Дожидайся мене, серденьтко моє,
Гей, та до себе в гості,
Як виросте в тебе у світлиці трава на помості. (2)
Росла та росла трава шовковая,
Гей, та вже похилилась,
Ждала, ждала козака дівчина та вже й зажурилась. (2)
Ой загув, та загув сизий голубонько,
Гей, сидя на тичині.
Ох, ох! Ох, ох, ох! молод козаченько покинув дівчину. (2)

14. ОЙ МІЙ МИЛИЙ УМЕР, УМЕР

Allegretto

1. Ой мій ми - лий у - мер, у - мер, та в ко - мо - рі ду - ду за - пер,
2. Ой ти, ду - да ж мо - я, ду - да, я мо - ло - да сю - да - ту - да,

а я піш - ла му - ки бра - ти, ста - ла ме - ні ду - да гра - ти.
нав - при - сяд - ки та в до - ло - ні... Пі - шла му - ка по ко - мо - рі.

15. ОЙ ІШОВ Я ВУЛИЦЕЮ РАЗ, РАЗ

Allegretto gajo

Ой ішов я ву - ли - це - ю раз, раз, не бачив я дів - чи - нонь - ки

в об - раз, не ба - чив я дів - чи - нонь - ки в об - раз.

Ой ішов я вулицею раз, раз,
Не бачив я дівчиноньки в образ. (2)
Ой ішов я вулицею двічі,
Не бачив я Марусеньки в вічі! (2)
Ой ішов я повз Марусину хату,
Загубив я з постела залату. (2)
Ой вернуся залати шукати,
Чи не вийде Марусенька з хати. (2)
Підійду я під віконце, стукну,
Підійду я під другеє, грюкну. (2)
Ой не стукай, козаче, не стукай,
Піди собі іншу пошукай. (2)
Ой дай, мати, золоті ключі,
Кинуть йому подарунки в вічі. (2)

16. ОЙ ПОСЛАЛА МЕНЕ МАТИ

Allegretto con moto

Ой по - сла - ла ме - не ма - ти зе - ле - но - го
 жи - та жа - ти, а я жи - та не жа - ла,
 в бо - ро - zen - ці ле - жа - ла, в бо - ро - zen - ці ле - жа - ла.

Ой послала мене мати зеленого жита жати,
 А я жита не жала, в борозенці лежала. (2)
 Ішли хлопці по козельці, знайшли дівку в борозенці:
 „Чого, дівко, лежиш, чом ти жита не жнеш?“ (2)
 Якби знала, що ти мій, дала б тобі кожух свій,
 Кожух білий, комір чорний, хлопець гарний ще й моторний. (2)
 Куди не йду, то дивлюся все на той край, де Маруся,
 Марусино моя, ой до чого довела,
 Ой до чого довела, нема в хаті помела.

17. ВИЇХАВ ПАН УЛАН З УКРАЇНИ

Allegro moderato

mf

1. Ви - ї - хав пан у - лан з У - кра - ї - ни,

як по - ба - чив дів - чи - ну при до - ли - ні,

як по - ба - чив - з ко - ня ско - чив до дів - чи - ни:

f

„Сер - це дів - чи - но, як те - бе звать?”

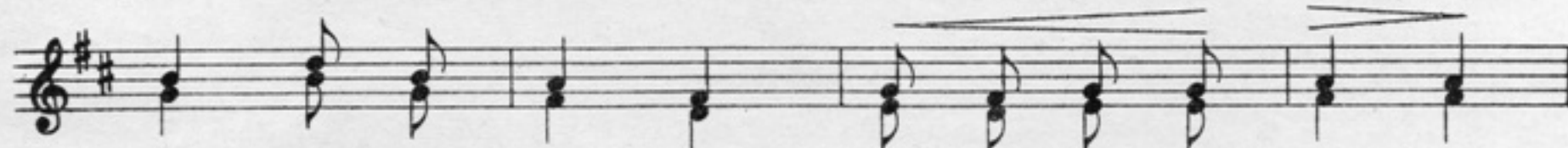
tr

„Па - не у - ла - не, Ку - ли - на“.

„Сер - це Ку - ли - но, кві - точ - ко мо - я,

кров бу - ря - ко - ва, ду - ша час - ни - ко - ва,

не цу - рай - ся, а зо мно - ю, у - ла - ни - ком,

по - ко - хай - ся! " 2. „Па - не у - ла - не,
3. „Па - не у - ла - не,

ти ж пан мій, як - би ж у те - бе
ти ж пан мій, як - би ж у те - бе

та й дім свій". „За Ду - на - ем до - мик ма - ю,
та й кінь свій". „Як пій - ма - ем, то по - ї - дем,

всю ху - до - бу по - ки - да - ю, Ку - ли - но мо - я! "
не пій - ма - ем, - піш - ки пі - дем, Ку - ли - но мо - я! "

ТАНКИ ТА ІГРИ

	Стор.
1. Огірочки	11
2. Гра у калача	12
3. Горобейко	14
4. Мак	15
5. Мак	16
6. Мак	17
7. Дзьобка	18
8. Льон	19
9. Перепілка	21
10. Галка	23
11. Шум	25
12. Володар або Воротарчик	27
13. Король	30
14. Дібровонька або Дошечка	33
15. Кривий танець	35
16. Кривий танець	36
17. Кривий танець	38
18. Плету, плету плетеницю	40
19. Нелюб	42
20. Горобейко	44
21. Щітка	45
22. Зайко	46
23. Кізлик	48
24. Чоловік та жінка	50

ВЕСНЯНКИ

1. Ой не рости, кропе	52
2. Ой весна-весняночка	54
3. Ой весна-весняночка	55
4. А вже весна красна	56
5. Ой ти, сивая та зозуленько	57
6. Ходить сорока коло болота	58
7. Ой там на горі, на красі	59
8. Перелети, соколоньку	60
9. Вийди, Грицю, на вулицю	61
10. Коло Дунаечку, коло бережечку	63
11. Та вплинь, селезеню	65
12. Просилася галочка	67
13. Ой там на моріжку	69

ДИТЯЧІ ІГРИ

1. Пускайте нас	73
2. Гра в залізного ключа, або у вовка	73
3. Гра у відьму	74
4. Гра в бобра	75
5. Савка	76
6. Рак-неборак	76
7. Безконешна	76

ВЕСНЯНІ ІГРИ ДІВОЧІ

1. Кремповеє колесо	77
2. Подолянка	77
3. Кострубонько	78
4. Царівна	78
5. Женчик	79
6. Заїнько	79
7. Мак	80
8. Перепілка	80

З М І С Т

9. Володар або Воротар	81
10. Король	83

ОБРЯДОВІ ПІСНІ

ВЕСНА

Веснянки

1. Розлилися води	84
2. А вже весна	84
3. Плету, плету лісочку (гра-веснянка)	85
4. Плету, плету плетеницю	86
5. Ой не рости, кропе	87
6. Та вплинь селезеню	88
7. Коло Дунаечку	89
8. Ой там на моріжку	90

ЛІТО

Купальські

1. Купала на Івана	91
2. Маринко, моя дівко	92
3. Купався Іван	92
4. Купала на Івана	92
5. Через наше село	93

Купальські петрівшні пісні

6. Помощу кладочку	93
7. Посію я рожу	94

Пісні зажнивні

1. Наш пан копитан	95
2. Ой чиї ж то женці	95
3. Уже сонце котиться	95
4. Од межі до межі	97

Пісні обжинкові

1. Наша пані, як пава	97
2. Наша пані хороша	97

З И М А

Колядки

1. Коляда	98
2. Колядую	98
3. Ой в чистім полі	99

Щедрівки

1. Ой там за горою	101
2. Узлетів сокіл	102

ПОБУТОВІ ПІСНІ

1. Ой журавлю, журавлю	103
2. Ой із-за гори та буйний вітер віє	104
3. Ой гаю мій, гаю	105
4. Ой пила та Лимериха	106
5. Щось у лісі зашуміло	108
6. Ой зав'яла червона калина	109
7. Та жила собі та удівонька	110
8. Ой пушу я кониченька в саду	111
9. Ой у лузі та і при березі	112
10. Гей, по морю синьому	113
11. Та нема гірш нікому	114
12. Ішов козак дорогою	115
13. Ой лугом іду, голосок веду	116
14. По той бік гора	117
15. Та туман ярм котиться	118
16. Коло млина, коло броду	119
17. Ой летіла горлиця через сад	120
18. У Києві на ринку	121

ПІСНІ ІСТОРИЧНІ

1. Про Байду	122
2. Зажурилась Україна	123
3. Про козака Софрона	124
4. Про Морозенка	125
5. Про Нечая	126
6. Гей, послушайте, гей, повідайте	128
7. Ой на горі та женці жнуть	129
8. Максим козак Залізняк	130
9. Про Бондарівну	131

10. Ой наступає та чорна хмара	133
11. Ой що ж бо то та й за ворон	134
12. Та забілили сніги	135
13. У Києві на ринку	136
14. Ой по горах а сніги біліють	137
15. Кому воля, а кому неволя	138
16. Пісня про Купер'яна цехмейстера	139

ДОДАТОК

ПІСНІ ДИТЯЧІ, МОЛОДЕЧІ, ВЕСЕЛІ

1. Ой на горі жито,—сидить зайчик	145
2. Ой що ж то за шум учинився	145
3. Ходить гарбуз по городу	147
4. Та орав мужик край дороги	148
5. А вже чумак дочумакувався	149
6. Пішла мати на село	150
7. Ой ходила дівчина бережком	151
8. Коли б мені, господи, неділі діждати	152
9. На вгороді калинонька	153
10. Не топила, не варила	154
11. Ой лугами йдем	155
12. Ой учора орав	156
13. Ой любив та кохав	157
14. Ой мій милий умер, умер	158
15. Ой ішов я вулицею раз, раз	158
16. Ой послала мене мати	159
17. Виїхав пан улан з України	160